

Darīsim KOPĀ!

**100 ČIGĀNU MANĀ
ŠAURAJĀ MITEKLĪ**
Viss par dzīvesvietas deklarācijas
anulēšanu

5. lpp.

Datums	
Deklarētāja vārds, uzvārds	
Kods	☐

ĻOTI LĒTS SILTUMS
SAVU APKURES KATLU UZSTĀDĪJUŠAS
MĀJAS PIEREDZE

10.-11. lpp.

№12 (64), decembris 2013

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

VAI TĀLU LĪDZ AVĀRIJAI?

Rīgas dzīvojamajās
mājās krīt balkoni,
parādās plaisas
un ieliecas pārsegumi

2., 4. lpp.

8.-9. lpp.

UZMANĪBU!
DRAUD BRIESMAS
IZPUTĒT

2014. gadā ūdens
korekciju visai mājai
apmaksās dzīvokļu
īpašnieki, kas nav
uzstādījuši skaitītājus

SIA "ABC Jumts"
SKĀRDNIEKU
DARBNĪCA
 Jumtu remonts
 un apkalpošana
 Industriālais
 alpinisms
 Jumtu attīrīšana
 no sniega un ledus
 Kr. Barona iela 119
 Mob.: 27772120
 www.abcjumts.lv

Sistemserviss
 PĀRBAUDE,
 SERVISS,
 PIEGĀDE
20
 GADU
 PIEREDZE
 • C KLASES
 ŪDENS
 PATĒRINA SKAITĪTĀJI -
 OFICIĀLS PĀRSTĀVIS BALTIJĀ
 • ŪDENS UN SILTUMA
 SKAITĪTĀJI
 • MANOMETRI,
 TERMOMETRI
 ☎ 20040513, 67245756

**VAJAG JAUNU
 VANNU?**

**JAUNA VANNA
 2 STUNDĀS!**
 www.vannavanna.lv
 ☎ 67243324; 26310088

**VESELĪBAS
 CENTRĀ**
Rīga,
Lāčplēša iela 24,
korp. B
**IZNOMĀ
 TELPAS**
 + PRIVĀTPRAKSEI
 + MEDICĪNAS IESTĀDEI
 Tālrunis:
29720081

VAI MŪSU MĀJAS IR BĪSTAMAS?

Rīgā mājām brūk balkoni, sienas un fasāžu apdare. Tas viss var beigties ar traģēdiju

Marina MATROŅINA

Tirdzniecības centra sabrukšana Zolitūdē liek mums padomāt arī par mūsu dzīvojamā fonda drošību. Jaunbūvju iemītnieki, piemēram, sūdzas, ka pastāvīgi plīst caurules, krīt arī logi utt. Vai tas būtu jāvērtē kā brīdinājums par iespējamu nopietnu avāriju vai mājas nesošo konstrukciju bojājumiem? Diemžēl jā. Ne vienam vien daudzstāvu namam ir slēpti vai skaidri saredzami defekti, apstiprina Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Iģors Trubko.

Iedzīvotāji... paši vainīgi?

- Vai rīdiniem būtu jābaidās, ka viņu mājas nav gana stabilas?

- Gribētu nomierināt, bet nevaru - ir jābaidās. Mēs zinām, ka Rīgā gan balkoni krīt, gan sienas mājām brūk. Ir pat gadījies, ka pirmā stāva iedzīvotāji iebrūk pagrabā.

- ?
 - Nav ko brīnīties, ir saņemta tāda sūdzība. Dažām mājām ir plašas nesošo konstrukciju elementos. Tas viss liecina ne tikai par būvdarbu zemu kvalitāti, bet arī par māju vāju apsaimniekošanu. Un tā var būt gan pārvaldnieka, gan pašu īpašnieku vaina.

- Ko tad iedzīvotāji nogrēkojušies?

- Nereti viņi paši padara savas mājas bīstamas. Piemēram, īpašnieki pārplāno dzīvokļus, nesaskaņojot projektu ar pārvaldnieku un pašvaldības Būvvaldi, neievērojot būvnormatīvus. Rezultātā var sagrūt pat daļa mājas. Tāda nelaime draudēja daudzstāvu namam Jūrmalas gatvē 101. Viens no mājas iemītniekiem sarīkoja dzīvokli remontu un nojauc kapitālo sienu, kas izraisīja ēkas deformāciju. Gala

sienu paneļi no trešā līdz devītajam stāvam novirzījās par 10 centimetriem.

Apsaimniekotāji un īpašnieki taupa

- Gribētos ticēt, ka nelikumīgu remontu veic nedaudz, bet māju ar plašām un avārijas stāvoklī esošiem balkoniem ir daudz vairāk. Kāpēc neviens ar to nenodarbojas?

- Pat labs mājoklis noveco, jebkura māja ir jāuzrauga. Diemžēl atklātajā nekustamā īpašuma apsaimniekošanas tirgū darbojas arī negodprātīgas kompānijas, kuras vēlas iegūt iespējami vairāk klientu, bet neplāno mājās nekādus darbus.

- Vai tad apsaimniekotājam nav izdevīgi remontēt māju, lai iedzīvotāji būtu apmierināti?

- Iedzīvotāji, protams, vēlas, lai viņu mājas būtu sakoptas, bet mūsu grūtajos laikos priekšplānā izvirzās apsaimniekošanas cena. Tā ir iedzīvotāju ikmēneša maksā pārvaldniekam. Ja apsaimniekošanas maksā tiek iekļauti remonta uzkrājumi, tarifs ceļas, savukārt, ja uzkrājumi nav paredzēti, tarifu var uzturēt minimālā līmenī. Līdz zināmam

laikam iedzīvotāji starpību nesaprātis, bet reiz samilzušās problēmas ar joni izlauzīsies uz āru.

- Vai pārvaldniekam ir tiesības izlikties neredzam mājai nepieciešamos remontdarbus?

- Tā ir runa ar diviem galiem. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā teikts, ka dzīvokļu īpašnieki var uzdot pārvaldniekam veikt remontu, bet reizē viņiem jānodrošina uzdevuma izpildei nepieciešamais finansējums. Pie mums bieži vien notiek otrādi: apzinīgs pārvaldnieks sastāda remonta plānu un iesaka dzīvokļu īpašniekiem veidot uzkrājumus, bet tie atsakās maksāt vairāk un ar kopsapulces lēmumu priekšlikumu noraida. Viņi vienkārši grib taupīt un neiedziļinās problēmas būtībā.

Reizi piecos gados vajadzīga padziļināta apsekošana

- Jūs sakāt, ka saskaņā ar likumu iedzīvotāji var dot pārvaldniekam remonta uzdevumu. Kā viņi var to izdarīt, nezinot mājas bīstamās vietas?

- Darbu plāns patiešām jāpiedāvā pašam pārvaldniekam, lai arī sadarbībā ar mājas pārstāvjiem. Šai nolūkā viņam atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma prasībām reizi gadā jāveic mājas tehniskā apsekošana. Bet te ir viena nianse: likumā nav teikts, kam tieši ēka ir jāapseko. Tādēļ to parasti dara namu pārvaldes tehniskā dienesta ierindas darbinieki.

- Vai tas ir slikti?

Iģors Trubko, Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs

- Ne vienmēr šiem cilvēkiem ir vajadzīga izglītība. Ideālā gadījumā pārvaldniekam mājas tehnisko apsekošanu vajadzētu uzticēt sertificētiem inženieriem vai būveksperiem. Tikai viņi var izvērtēt slēptos defektus un nesošo konstrukciju bojājumus. Bet speciālistu pakalpojumi ir dārgi.

- Ko tad darīt?

- Izeja viena: visiem namu pārvaldītājiem Latvijā ir jābūt sertificētiem. Par pakalpojumu, tai skaitā mājas tehniskās apsekošanas kvalitāti, viņiem būtu jāatbild ar savu galvu, tas ir, sertifikātu un tiesībām darboties šajās tirgū.

- Vai likumdevējiem vajadzētu dzīvojamo māju tehnisko apsekošanu uzdot sertificētiem ekspertiem?

- Varbūt tādu padziļinātu apsekošanu vajadzētu veikt reizi piecos gados, jo ikdienišķas nepilnības var konstatēt arī pats pārvaldnieks.

Turpinājums 4. lpp. →

- ✓ **Kā jāapsaimnieko mājokļi?**
- ✓ **Kas maksās par remontu?**
- ✓ **Kādas tiesības ir iedzīvotājiem?**
- ✓ **Kāpēc aug tarifi?**

**Par to visu – mūsu portālā
 www.kopaa.lv !**

EIRO VAI LATI?

Kā maksāsim nākamajos komunālos rēķinus

Māju apsaimniekošanas speciālisti dod iedzīvotājiem dažus vienkāršus ieteikumus, kuri 2014. gadā palīdzēs bez stresa pāriet no komunālo rēķinu samaksas latos uz eiro.

Atcerieties, ka:

- līdz 2013. gada beigām visi norēķini ar komunālo pakalpojumu sniedzējiem tiek veikti tikai latos neatkarīgi no tā, par kuru mēnesi jūs vēlaties maksāt;
- no 2014. gada 1. līdz 14. janvārim par komunālajiem pakalpojumiem skaidrā naudā varēs maksāt gan ar latiem, gan eiro, bet atlikumu jums izsniegs tikai eiro. Neskaidras naudas norēķini no 1. janvāra notiek tikai eiro;
- no nākamā gada 15. janvāra visi norēķini ar komunālo pakalpojumu sniedzējiem tiek veikti tikai eiro neatkarīgi no tā, par kuru mēnesi jūs vēlaties maksāt. **K**

FAKTI

■ **Prognozējams, ka 2014. gadā Latvijas nekustamo īpašumu tirgus nebūs tik «plakans» kā šogad – lielāku interesi sāks izrādīt Rietumu investori, augs arī vietējo iedzīvotāju pirktspēja un iespējas iegādāties nekustamo īpašumu, informē nekustamā īpašuma kompānija «Balsts».**

Pirmkārt, ar eiro ieviešanu Latvijas tirgus būs daudz drošāks un pievilcīgāks, jo nepastāvēs valūtas riski, skaidro «Balsta» valdes priekšsēdētājs Aigars Zariņš. Rietumu investori sāks apsvērt Latviju kā vietu, kur veiksmīgi investēt nekustamajos īpašumos, jo krīzes rezultātā Latvijas nekustamā īpašuma cenas vēl joprojām ir par 49% zemākas nekā 2007. gadā, kad vidējā sērījveida dzīvokļa cena bija sasniegusi augstāko atzīmi.

«Otrkārt, nākamgad gaidāms darba algas pieaugums, un iedzīvotāju pirktspēja pakāpeniski pieaugs, jo tirgus attīstība pamatā ir balstīta uz vietējo patērētāju spēju iegādāties nekustamo īpašumu. Palielināsies arī potenciālo kredītņēmēju skaits, kuri ar bankas starpniecību spēs iegādāties mājokļus,» skaidro Zariņš.

■ **Rīgas daudzdzīvokļu māju iemītņieki ir aicināti iesniegt pieteikumus energoauditu veikšanai, aģentūru LETA informēja Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļā.**

Rīgas enerģētikas aģentūra pieteikumus gaida no valsts un pašvaldības privatizēto daudzdzīvokļu dzīvojamu māju iedzīvotājiem, turklāt tiks pieņemti tādi pieteikumi, kur mājā ir vismaz pieci dzīvokļi, kā arī ir pieņemts dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par energoaudita veikšanu un izvirzīta pilnvarotā persona pieteikuma iesniegšanai un pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanai.

Sagatavotie energoauditi sniegs mājas iedzīvotājiem uzskatāmu informāciju par ieguvumiem, ko dotu ēkas renovācija. Turklāt apkures sezona ir pats labākais laiks šādiem mērījumiem, jo audita laikā tiek veikta ēkas termogrāfija, kas uzrāda visas tās vietas, kur ēkā pazūd siltums. Vienlaikus mājai tiks izdots energosertifikāts jeb ēkas energopase.

Pašvaldības līdzfinansējums energoaudita veikšanai ir 80% apmērā no kopējām energoaudita izmaksām, bet tas nevar būt lielāks par 300 latiem.

■ **AS Rīgas siltums siltuma cena no 1. decembra būs 40,34 latu par megavatstundu (Ls/MWh), kas ir par 11% mazāka nekā pagājušā gada decembrī, kad tā bija 45,42 Ls/MWh. Prognozēts, ka arī janvārī no februārī saglabāsies šāds siltumenerģijas tarifs.**

UGUNSDZĒSĒJI LŪDZ: IZTĪRIET KRĀSNĪ!

Tagad, kad sākusies apkures sezona, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests iesaka iedzīvotājiem rūpīgi pārbaudīt kamīnus, krāsnis un elektriskos sildītājus un neatstāt bez uzraudzības ne elektrisko spuldziņu virtenes, ne sveces. Iestājoties aukstam laikam, strauji pieaudzis ugunsnelaimju skaits: diennaktī ugunsdzēsēji 10–20 reizi izbrauc uz ugunsgrēkiem. Katru dienu pa tālruni 112 vidēji tiek saņemti četri signāli par dūmvados degošiem sodrējiem.

Neiztīrīti dūmvadi ir ļoti bīstami. Sodrēju degšana ļoti ātri izplatās pa skursteņa iekšējo virsmu, sodrējiem degot, temperatūra var sasniegt 1000 grādu. Visā dūmvada korpusā rodas plaisas, un sakarsētā gāze un uguns izlaužas ārā. Turpināt nav jēgas...

Ja jūs lietojat malkas vai gāzes apkures sistēmu, tad trīs reizes gadā pasūtiet dūmvada un dūmu kanālu pārbaudi.

Svarīgi, lai skurstenī ielūkotais sertificēts skursteņslauķis. Nekautrējieties palūgt, lai viņš uzrāda kvalifikāciju apliecināšanu dokumentu.

VUGD atgādina, ka krāsnis un dūmvadi jātīra pirms aukstā laika iestāšanās un vismaz divas reizes apkures sezonas laikā. Speciālās ilgās degšanas krāsnis nepieciešams tīrīt katru mēnesi. **K**

SĀKUSIES PARAKSTĪŠANĀS!

Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem, tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!

Noformējiet abonementu tuvākajā Latvijas pasta nodaļā

„Darīsim Kopā” INDEKSS – 1255

Abonēšanas cena gadam – tikai 6 LATI

2014. gadā mēs būsīsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

■ Rīgas namu apsaimniekotājs:

- Lāčplēša iela 24, Rīgā
- Daugavas iela 1, Salaspils

■ Lielveikalos „Būvniecības ABC”, Rīgā:

- Pērnavas ielā 27/29
- Mūkusalas ielā 93

■ Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā

Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās:

- Klientu apkalpošanas centrs, Brīvības iela 49/53
- Buļļupe, Gobas iela 6a
- Centrs, Avotu iela 35a

■ Daugava, Maskavas iela 268/1

■ Jugla, Brīvības gatve 430a

■ Krasts, Maskavas iela 168

■ Kurzeme, Mārtaņa iela 7

■ Ķengarags, Aglonas iela 39

■ Mežciems, S. Eizenšteina iela 59

■ Pļavnieki, A. Deglava iela 106/4

■ Purvciems, Dzelzavas 17

■ Sarkandaugava, Tilta iela 11/1

■ Spilve, Dzirciema iela 52/2

■ Valdemārs, K. Valdemāra iela 106/108

■ Vecmīlgrāvis, Baltās baznīcas iela 52

■ Zemgale, E. Smiļģa iela 46

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautājiet 16. janvārī

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:
SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas
numurs: 000703294

Telefons: 20042031

Reklāmas nodaļa: 29147618

http://www.kopaa.lv

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

Apsaimniekotāju Asociāciju

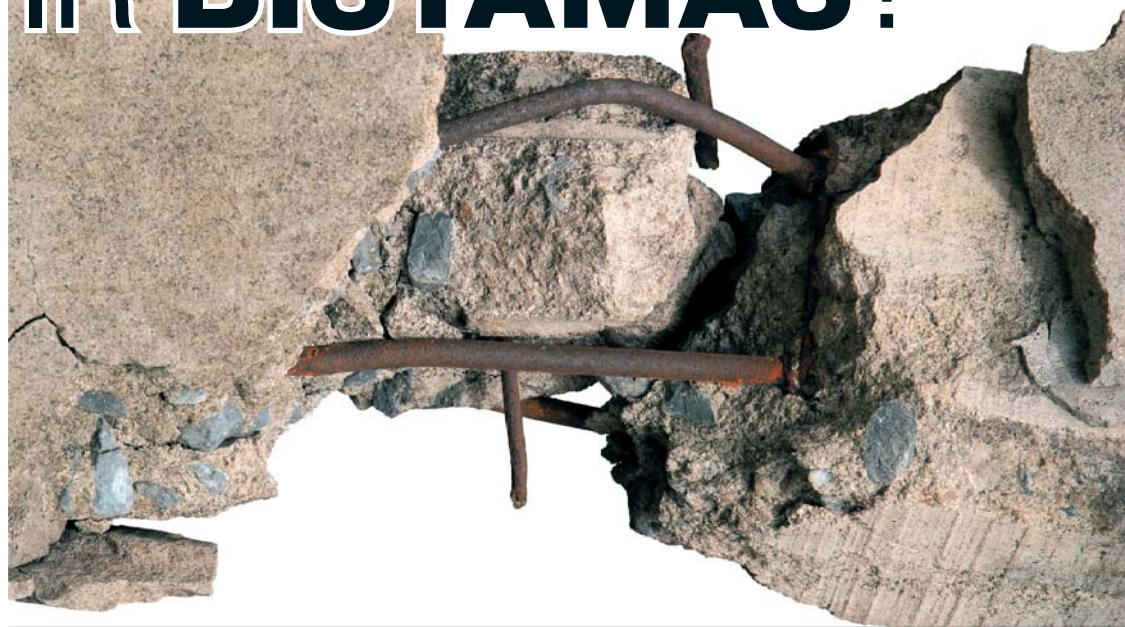
Iespiests: SIA «Poligrāfijas grupa

Mūkusalā»

**Darīsim
KOPĀ!**

Tirāža: 20 000

VAI MŪSU MĀJAS IR BĪSTAMAS?

← Turpinājums no 2. lpp.

Maksāja visi

- Tātad mums ir trīs problēmas: pārvaldnieki, kas nevēlas celt apsaimniekošanas maksu un vairās veikt remonta darbus, iedzīvotāji, kas balso pret mājā nepieciešamajiem darbiem, un īpašnieki, kas bez atļaujas pārbūvē dzīvokļus?

- Pēdējā problēma ir tikpat aktuāla kā divas pirmās. Jau pieminēju māju Jūrmalas gatvē 101. Tur situācija varēja izvērsties ļoti bēdīgi, jo paneļi atvirzījās aizvien tālāk. Par laimi viena ģimene namu pārvaldei pavēstīja, ka bērnistabā kļuvis ļoti auksti. Kad pārvaldnieks apskatīja māju no ārpusē, viņš pamanīja atlupušas plātnes. Uz divām nedēļām ēka tika pilnībā norobežota, iedzīvotājiem aizliedza uzturēties gala istabās. Sienu atbīdīja vietā ar speciāliem savilcējiem.

- Kas maksāja par mājas glābšanu?

- Visi iedzīvotāji, lai gan vainīgs bija tikai viena dzīvokļa īpašnieks.

Kā novērst nelaimi?

- Vai pārvaldniekam jāraugās, lai dzīvokļa īpašnieks remonta gaitā nenojauktu nesošo sienu?

- Mums ir jātic, ka cilvēki neveic kapitālo remontu bez saskaņošanas ar Būvvaldi un pārvaldnieku, jo tas ir bīstami vispirmām kārtām pašiem dzīvokļu īpašniekiem. Bet paškontroles sistēma Latvijā darbojas vāji. Pārvaldnieks te ir bezspēcīgs: ja nav saņemts signāls no kaimiņiem, viņam pat nevar rasties aizdomas, ka remonts netiek veikts atbilstoši noteikumiem.

- Bet ja saņemta sūdzība?

- Pārvaldnieks var iet dzīvoklī tikai ar īpašnieka atļauju, un tas pārbaudes iespēju pielīdzina nullei.

- Vai tas ir normāli?

- Principā tāda ir Eiropas prakse.

Pastāv uzskats, ka cilvēki baidās no atbildības. Ja viņu darbības vai bezdarbība nodarīs kaitējumu mājai vai kaimiņiem, viņi tiks saukti pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

- Jūs pats atzināt, ka paškontroles sistēma darbojas vāji. Kā novērst savā mājā nelaimi?

- Pārvaldniekam un iedzīvotājiem jāuzmana fasādes vispārējais stāvoklis. To, ka dzīvoklī ir bojāta nesošā konstrukcija, speciālisti var noteikt pat pēc netiešām pazīmēm – ja stāvu zemāk ieliekušies griesti vai sašķiebušies fasādes paneļi. Aizdomas par dzīvokļa nelikumīgu renovāciju jādara zināmas Būvvaldei.

Dažas mājas ir bīstamas jau 40 gadu

- Mūsu mājai arī ir šķībi fasādes paneļi. Vai tas nozīmē, ka kāds kaimiņš ir „pacenties”?

- Ne vienmēr. Bolderājā mājas, ko būvējuši padomju karavīri, bez jebkādam pārbūvēm atrodas bēdīgā stāvoklī. Sienas tur no sāka gala ir bijušas šķības, un tā šie daudzstāvu nami stāv jau 40 gadu.

- Vai tas nozīmē, ka šajās mājās viss ir kārtībā?

- Tas nozīmē, ka „hruščovkas” tika būvētas kā pagaidu mitekļi 20–30 gadiem. Tagad tās ir bumbas ar laika degli.

- Ko darīt šo māju dzīvokļu īpašniekiem?

- Tādām ēkām ir nepieciešama padziļināta tehniskā apsekošana.

- Varbūt tās var glābt renovācija?

- Nekāda renovācija neatrisinās nesošo konstrukciju bēdīga stāvokļa problēmu. Tā māju tikai pārvērstu par bojātu konfektu glītā iesaiņojumā. No-

siltinātā fasāde neļautu turpmāk sekot paneļu stāvoklim.

Kareivji siltināja ar fufaikām

- Vai visas sērījeida mājas ir slikti būvētas?

- Nē! Pēc pašvaldības programmas būvētās mājas ir kvalitatīvas un ilgumūžīgas. Bet ir atsevišķi daudzstāvu nami, kas bijuši bīstami kopš pirmās dienas. Teiksim, armijas celtniekus vispār neinteresēja kvalitāte. Darbā ar tādām mājām mēs esam saskatījušies visādus brīnumus. Piemēram, siltinājuma vietā starp paneļiem atradām vecus vateņus. Šis lupatas sen ir izmirkušas un sapuvušas, tāpēc cilvēkiem istabās parādījies pelējums. Atkārtotā: tādas mājas ir jāapseko, tām jāveic termogrāfija, jānosaka pašas aukstākās vietas. Pēc tam inženierim konstruktoram jāpieņem lēmums, kā ēku glābt.

- Kam jābūt padziļinātas apsekošanas iniciatoram?

- Manuprāt, valstij vai pašvaldībai. Normatīvajos aktos jāparedz pārvaldītājam pienākums kaut reizi piecos gados pasūtīt mājas apsekošanas aktu pie sertificēta speciālista, kurš tad arī būs atbildīgs, ja notiks avārija. Pieprasīt, lai tādu apsekošanu veiktu mājas vecākais vai pārvaldnieks, nav nekādas jēgas. Mēs varam konstatēt vizuālus defektus, noteikt salaidumu un cauruļu stāvokli, bet to, cik ilgi turēties konstrukcija un kādas neatgriezeniskas deformācijas tajā radušās, var noteikt tikai speciālists.

Ko uzskatīt par avāriju?

- Cilvēki bieži sūdzas, ka mājai ir plaisas, krīt fasādes elementi, ūdens notekcaurules utt., bet

KĀ TAS BIJA

2013

Daudzdzīvokļu mājai Katoļu ielā 29 saplaisāja siena. Bojājums izrādījās tik nopietns, ka iedzīvotājiem deva tikai pusstundu laika iedzīves savākšanai un evakuācijai. Plaša bija aptuveni 7 cm plata. Spriežot pēc ārējā izskata, māja ne reizi nebija kapitāli remontēta. Pārvaldnieks paskaidroja, ka iedzīvotāji tikuši brīdināti par ēkas avārijas stāvokli, bet neviens negaidīja, ka evakuācija būs nepieciešama tik drīz.

2011

No sabrukušā balkona Matīsa ielā 47 nokrita jaunieta, kas bija atbraukusi uz Rīgu ciemos pie paziņām. Naktī viņa nolēma iziet uz balkona gaitēņa galā, bet neviens viņu nebija brīdinājis, ka no balkona vien palikušas nožogojošās margas. Jaunieta guva smagas traumas – viņai bija lauzts žoklis un deguns, izsīsti zobi.

2010

Kopā ar balkonu Lāčplēša ielā 61 lejā nogāzās vīrietis, kas bija uz tā izgājis uzsmēķēt.

2005

Lietuviešu projekta piecstāvu mājai Riekstu ielā Ilģuciemā sabruka lodžijas stikla sekcija. Neviens necieta, bet arī nekādi darbi, lai nostiprinātu atlikušās sekcijas, netika veikti. Ir versija, ka vecā stikla bloku starpsiena sabruka tāpēc, ka dzīvoklī stāvu zemāk notika remonts.

2004

Vecrīgā, Vaļņu ielā pie Pulvertorņa, piecstāvu mājā rekonstrukcijas laikā iebrauka starpstāvu pārsegumi. Ieradušies notikuma vietā, glābēji ēkas pagrabstāvā izcēla no gruvešiem vairākus cietušus būvstrādniekus. Speciālisti uzskata, ka pārsegumu iebrukšanas cēlonis bija būvnormatīvu pārkāpumi.

2000

Remontdarbu laikā sabrukot starpstāvu pārsegumiem ēkā Pulkveža Briēža ielā, būvgruži no augšējiem stāviem iegāzās pirmajā stāvā esošajā pārtikas veikalā. Negadījumā divi cilvēki gāja bojā, trīs guva ievainojumus.

pārvaldnieks atbild: „Savāciet 51 procentu parakstu par remontu, citādi nekustēšos ne no vietas”. Vai viņam ir tiesības tā atbildēt?

- Normatīvajos aktos skaidri norādīts, ka avārijas remonts pārvaldniekam jāveic iespējami ātri, izmantojot jebkuru viņam pieejamo līdzekļu. Pēc tam viņam jāinformē iedzīvotāji par izmaksām un jāizraksta viņiem rēķins.

- Ko var uzskatīt par avāriju, uz kuru pārvaldniekam nekavējoties jāreaģē?

- Avārijas situācija ir tāda, kurā teju var notikt nelaime, piemēram, sabrucis dūmvads, no balkona krīt nost gabali, māja sašķiebusies.

- Tad kāpēc daži pārvaldnieki izliekas neredzam skaidri saskatāmas avārijas situācijas?

- Domāju, viņi baidās, ka papildu rēķini par remontu izraisīs iedzīvotāju sašutumu un tie aizies pie cita apsaimniekotāja. Tāpēc arī viņi uztur minimālu apsaimniekošanas maksu un atsakās pat no plānotajiem remontdarbiem. Tiek darīts viss, lai ar augstu cenu nesānītu klientu. Bet ir laba paruna: skopais maksā divreiz. Par sekām, ko var radīt šāda taupība, kuru es saucu vienkārši par nesaimnieciskumu, tādi pseidospeciālisti pat nedomā.

Brīnumi Rīgas jaunbūvēs

- Pēdējā laikā daudz runā par mūsdienu būvniecības kvalitāti. Būvvaldes jau pārbaudījušas dau-

dzas sabiedriskās ēkas, bet par dzīvojamo fondu pagaidām klusē. Vai Rīgas jaunie dzīvojamie nami ir droši?

- Diemžēl daudzi dzīvokļu īpašnieki sūdzas par jaunajām mājām. Kā piemēru minēšu projektu *Metropolia* Anniņmuižas bulvārī. Tur ielikta lētas Ķīnā ražotas caurules, kuras neiztur cirkulācijas sūkņu jaudu un laiku pa laikam plīst. Duntē ielas 28. nama iedzīvotāji ziņo, ka jau pirmajā gadā pēc mājas nodošanas ekspluatācijā sienā līdz ceturtajam stāvam parādījās plaisa. Rencēnu ielā 29 bijuši kopmītne pārbūvēta par daudzdzīvokļu māju. Darbi veikti drausmīgi. Minēšu tikai vienu faktu: mansarda logi elitāros dzīvokļos laida cauri ūdeni. Siltinātajā mājā Alekša ielā 9 ziemā aizsala caurules, apakšējo stāvu iemītniekiem uz galvas gāzās ūdens.

- Tad jau daudzām jaunbūvēm kvalitāte ir zemāka nekā padomju laikā būvētajām sērījeida mājām?

- Atkal atbildēšu ar piemēru: nesen pār Latviju brāzās viesuļvētra, un jaunbūvei Pūces ielā 43 tā noplēsa veselu sienu – apdari kopā ar siltinājumu. Tas notika platībā no piektā līdz desmitajam stāvam. Ja pie mājas tajā brīdī būtu bijuši cilvēki, būtu notikusi traģēdija. Tai pašai jaunbūvei ir vēl viena briesmīga problēma – ēka nosēžas, šā iemesla dēļ plīst lodžiju stiklojums un stikli krīt lejā. Šai gadījumā pārvaldnieks neko nevar darīt – investors jau sen pazudis, bet būvdarbu garantijas termiņš ir beidzies. **K**

100 ČIGĀNU MANĀ ŠAURAJĀ MITEKLĪ

Kā izrakstīt jūsu dzīvokli nelikumīgi deklarējušos personu?

Ilona MILLERE

2013. gadā izdarītie grozījumi normatīvajos aktos negaidīti pavēruši ceļu krāpniekiem. Tagad jūsu dzīvokli nelikumīgi var deklarēt kaut simt cilvēku, bet jūs to pat nezināsi.

Kas noticis ar kontroli?

Agrāk bija drošs paņēmieni, kā atklāt svešu personu, kas jūsu mājokli deklarējusi par savu dzīvesvietu: apsaimniekotājs sāka par šo personu iekasēt maksu par atkritumu izvešanu. Piemēram, ja dzīvokli bija deklarējusies divu cilvēku ģimene, par atkritumu izvešanu vidēji bija jāmaksā 1–1,5 lati par vienu personu. Tiklīdz uzradās svešinieks, namu pārvalde rēķinā norādīja trešo deklarēto personu un attiecīgi palielināja maksu.

Kopš šā gada novembra spēkā ir grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013. Saskaņā ar tiem maksa par atkritumu izvešanu tiek dalīta nevis ar deklarēto personu skaitu, bet atbilstoši atsevišķo dzīvokļa īpašumu skaitam mājā, tas ir, visi dzīvokļu īpašnieki tagad maksā vienādi, neatkarīgi no ģimenes lieluma.

Par šādu kārtību neapmierinātību pauž vientuļi dzīvojošie cilvēki. Dažiem maksa par atkritumu izvešanu pieaugusi divkārt, dažiem pat pieckārt. Reizē dzīvokļu īpašnieki zaudējuši visvieglāk pieejamo iespēju sekot tam, cik personu viņu mājokli deklarējuši par savu dzīvesvietu. Nav šaubu, ka nelikumīgi deklarējušos skaits pieaugs. Krāpnieki arī agrāk deklarējās viņiem iepatikušos dzīvokļos, lai iegūtu tiesības saņemt rīdziniekiem pienākošos pabalstus un sociālo palīdzību. Tagad tas būs vēl vieglāk izdarāms.

Diemžēl nelikumīgi deklarēt jaunu dzīvesvietu Latvijā var jebkurš. Šai nolūkā blēži izmanto interneta vietni www.latvija.lv, kur jauna „pieraksta” iegūšanai pietiek norādīt izraudzīto adresi un sadomātu pamatojumu dzīvošanai attiecīgajā mājā vai dzīvoklī. Deklarēšanās prasa dažas minūtes, toties deklarējušās personas izrakstīšana ir ilgs un garš process.

Kam sūdzēties par krāpniekiem?

Rīgā dzīvokļu īpašnieku iesniegumus ar lūgumu anulēt ziņas par nelikumīgi deklarēto dzīvesvietu izskata pašvaldi-

bas Mājokļu un vides departamenta Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisija. Lēmums tiek pieņemts pēc sūdzības rūpīgas izvērtēšanas. Par to, kā pareizi sagatavot iesniegumu un cik daudz laika prasīs deklarācijas anulēšana, stāsta Rīgas domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas sekretāre Sandra Zamure.

– Uzreiz jāsaprot, ka gadījumā, kad persona deklarē dzīvesvietu, pamatojoties uz nepatiesām ziņām, nav nemaz tik daudz, – saka Sandra Zamure, – parasti tomēr cilvēkam ir tiesisks pamats lietot mājokli. Mēs saņemam iesniegumus no sievietēm, kuras pieprasa anulēt

– Ja cilvēkam ir tiesisks pamats lietot dzīvokli un tajā deklarēties (piemēram, viņš ir īpašnieka radnieks), mēs paskaidrojam dzīvojamās platības saimniekam, ka deklarētājam ir likumīgas tiesības uz pierakstu, un nenovadam lietu līdz izskatīšanai komisijā. Ja prasītājs iesniedz papildu dokumentus, kas dod pamatu anulēt deklarāciju, tad lieta nonāk komisijā.

– Ko darīt deklarētājam, kurš ar novēlošanos uzzinājis, ka komisija pieņēmusi viņam nelabvēlīgu lēmumu, un iesniedz jums pierādījumu savām tiesībām?

– Ja cilvēks var pierādīt, ka viņam ir tiesisks pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, mēs viņam iesakām vai nu no jauna deklarēties pēc attiecīgās adreses, vai arī pārsūdzēt mūsu lēmumu Administratīvajā tiesā. Parasti cilvēki izvēlas pirmo variantu, tā ir daudz vienkāršāk.

KĀ UZZINĀT?

Informāciju par to, cik personu deklarējušās mājoklī, var iegūt interneta portālā www.latvija.lv vai jebkurā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nodaļā (www.pmlp.gov.lv). Pieprasīt informāciju var mājokļa īpašnieks vai viņa pilnvarota persona. Īpašniekiem un viņu pilnvarotajām personām informācija tiek sniegta bez maksas.

ziņas par viru deklarēto dzīvesvietu, no mātēm, kas ziņo par saviem dēliem, un tā tālāk.

– Kā noskaidrot, vai cilvēkam ir tiesisks pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā?

– Saņēmuši sūdzību no dzīvokļa īpašnieka, mēs nosūtām deklarētājam vēstuli ar lūgumu sniegt paskaidrojumus. Dzīvokļa saimnieks un nosacītais noteikumu pārkāpējs var piedalīties komisijas sēdē. Lēmums par deklarācijas anulēšanu tiek pieņemts, pamatojoties uz mutiskiem skaidrojumiem un rakstiskiem dokumentiem.

– Cik daudz sūdzību un iesniegumu komisija saņem?

– Gadās, ka vienā adresē nelikumīgi deklarējušās desmit personas un pat vairāk. Pagājušajā gadā komisijā izskatījām 5600 lietu. Saņēmām 3000 rakstisku iesniegumu, visam atbildējām uz 12 000 sūdzību un jautājumu. Gandrīz visos gadījumos, ko komisija izskata, tiek pieņemts lēmums par deklarācijas anulēšanu. Atteikums tiek dots tikai vienā divos procentos lietu.

– Kāpēc pusi lietu komisija nemaz neizskata?

sības deklarēties attiecīgajā dzīvoklī?

– Šajā gadījumā mēs vadāmies pēc likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 9. panta, kur teikts: īrniekam ir tiesības iemīnāt viņa īrētajā dzīvojamā telpā savu laulāto, nepilngadīgos bērnus, vecākus, darbnespējīgos brāļus un māsas un pilngadīgos bērnus, kuriem nav savas ģimenes. Pārējiem radniekiem saimnieks var aizliegt lietot dzīvokli, tātad arī tajā deklarēties.

– Kur visbiežāk deklarējas krāpnieki?

– Galvenokārt privatizētos dzīvokļos vai denacionalizētās mājās. Daudzi to dara, lai saņemtu palīdzību no Rīgas domes.

– Ko dara likuma pārkāpēji, ja Dzīvesvietas reģistrācijas komisija anulē viņiem deklarāciju?

– Pēc likuma tāds cilvēks paliek bez deklarētas dzīvesvietas. Taču gadās, ka šie cilvēki mēģina vēlreiz. Atceros kādu sievieti, kura gada laikā paspēja „padzīvot” desmit vietās. Viņa jau zināja, ka pēc mēneša vai diviem saimniekiem radīsies aizdomas, un līdz tam laikam bija deklarējusi citu dzīvesvietu.

– Vai bieži dzīvokļu īpašnieki pieprasa izrakstīt personas, kurām faktiski ir tiesības lietot dzīvojamo platību?

KUR SŪDZĒTIES?

Rīdzinieki iesniegumu ar lūgumu anulēt dzīvesvietas deklarāciju var sūtīt vai iesniegt Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā (Rīga, Brīvības iela 49/53), kā arī vērsties jebkurā pašvaldības klientu apkalpošanas centrā. Lielākais šāds centrs atrodas turpat Brīvības ielā 49/53, pirmajā stāvā. Tur apmeklētājiem palīdzēs arī pareizi uzrakstīt iesniegumu. Iesniegumu var rakstīt arī intereneta portālos www.latvija.lv un www.riga.lv.

Vai esmu bailēs trīcošs radījums, vai arī man ir tiesības?

– Kam ir likumīgas tiesības deklarēties mājoklī bez īpašnieka atļaujas?

– Saskaņā ar likumu „Par dzīvojamo telpu īri” tam ir tikai viens pamatojums – rakstisks īres līgums. Tiesības pierakstīties dzīvoklī ir arī tā kopīpašniekiem un saimnieka radniekiem. Varianti aprakstīti Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3. pantā.

– Kādiem dzīvokļa īrnieka radniekiem saskaņā ar likumu ir tie-

– Par īstiem pārkāpējiem mēs varam saukt tikai tos cilvēkus, kuri deklarējot dzīvesvietu, snieguši nepatiesas ziņas. Gadā ir ap 400 tādu gadījumu.

Daudz biežāk dzīvokļa īpašnieks cenšas anulēt radnieka vai paziņas deklarāciju. Piemēram, kāda dzīvokļa īpašniece raksta, ka pat nepazīst viņas mājoklī pierakstījušos vīrieti, bet viņš paskaidrojumā raksta, ka viņam ir „draudzīgas attiecības ar saimnieci” un viņam no sāka gala bijis atļauts deklarēties attiecīgajā dzīvojamajā platībā. Acīmredzot mainījās attiecības un reizē skatījums uz deklarēšanās likumību.

– Tad jau arī dzīvokļu saimnieki nav nekādi engēļi?

– Īpašnieku un īrnieku attiecībās mēdz būt visādi sarežģījumi. Pēdējā laikā mājokļu īpašnieki īres līgumā norāda, ka īrniekam nav tiesību deklarēt dzīvesvietu attiecīgajā adresē.

– Vai tas nav likuma pārkāpums?

– Jā, bet cilvēki baidās zaudēt īres tiesības un neuzstāj par iespēju deklarēties.

Deklarēties ir pārāk vienkārši

– Kā atrisināt samilzušās problēmas?

– Iekšlietu ministrija rosina līdz 2015. gadam Dzīvesvietas deklarēšanas likumā ietvert jaunu normu – tiesības dzīvokļa īpašniekam aizliegt citām personām deklarēties viņa īpašumā. Tas būtu izdarāms minūtes laikā, ievievojot norādi internetā. Tikai baidos, ka pēc tam saradīsies daudz māju, kuru īpašnieki aizliedz cilvēkiem reģistrēties, un tas nebūs labi.

– Toties godīgie dzīvokļu īpašnieki būs pasargāti no krāpniekiem!

– Jautājumu iespējams atrisināt vienkāršāk un taisnīgāk. Rīga kopš 2003. gada ir aicinājusi ierakstīt likumā vienkāršu prasību: deklarējot dzīvesvietu, cilvēkam jāuzrāda dokuments, kas apliecina viņa tiesības lietot dzīvokli. Tas varētu būt īres līgums, derētu pat īpašnieka rakstiska atļauja. Bet valsts mums atsaka! Tas it kā radīšot lielu birokrātiju.

– Šobrīd dzīvokļu īpašnieki tērē mēnešiem laiku, lai izrakstītu pārkāpējus. Vai tā nav birokrātija?

– Jums taisnība, deklarēt dzīvesvietu iespējams internetā pāris minūtēs, bet ieraksta anulēšana prasa laiku un nervus. Pašvaldību savienība ir aicinājusi Saeimas Pašvaldību lietu komiteju atvieglot deklarēšanās atcelšanu.

– Ko atbildēja Saeima?

– Lēmums netika pieņemts.

– Kādas vēl izmaiņas varētu gaidīt Dzīvesvietas deklarēšanas likumā?

– Tiek apspriesta ideja aizliegt dzīvesvietu deklarēt nedzīvojamās telpās, bet tas nav viennozīmīgi vērtējams risinājums. Iedomājieties: ierodas viesstrādnieki, dzīvo trailerī bez adreses, vienīgā vieta, kur viņi var deklarēties, lai saņemtu darba atļauju, ir viņus uzaiņinājušā uzņēmuma birojs. Nākotnē par to jāpadomā. **K**

2013. GADS: AR KO PĀRSTEIDZ

Svarīgas ziņas komunālo pakalpojumu sfērā, kuras jūs varbūt esat palaiduši garām

Dzīvokļu īpašniekiem jāseko tam, kas notiek komunālajā sfērā, jo katrs pakalpojumu sniedzēju solis atbalsojas tarīfos vai sola citas nepatīkšanas. Šajā galveno zīnu apskatā stāstām par visu labo un sliktu, ko aizejošajā gadā sastrādājuši mūsu dārgie komunālās sfēras uzņēmumi.

RĪGAS ŪDENS

Pilsētas ūdensvads paplašinās

Pašvaldības uzņēmums *Rīgas ūdens* novembrī parakstīja līgumus par ūdensvada un kanalizācijas izbūves darbiem Bolderājā un Katlakalnā.

Projektam Bolderājā uzņēmums plāno tērēt 3,6 miljonus latu, darbi Katlakalnā izmaksās 5,7 miljonus latu. Ūdensvada un kanalizācijas tīklu paplašināšana ir projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4. kārtā” komponentes. Pavisam projekta ietvaros paredzēts ūdensvada un kanalizācijas jauno iecirkņu izbūvē ieguldīt 27,7 miljonus latu, vairāk nekā puse no šīs summas būs Kohēzijas fonda finansējums.

Kopumā *SIA Rīgas ūdens* izbūvēs jaunu ūdensvadu gandrīz 40 kilometru garumā un 50,4 kilometrus kanalizācijas, kā arī astoņas jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas. Pēc darbu pabeigšanas 2014. gadā centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu no jauna varēs izmantot aptuveni 4200 iedzīvotāju Bolderājā, Katlakalnā un Mārupē, bet centralizētā kanalizācija kļūs pieejama 6000 jauniem lietotājiem.

Ūdensvada jauda... ir pārāk liela

Oktobrī Rīgas vicemērs **Andris Ameriks** pavēstīja interesantu faktu: komunālie pakalpojumi kļūst dārgāki tāpēc, ka pilsētās samazinās iedzīvotāju skaits.

„Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem, Rīga četrus gadus laikā ir zaudējusi 25 tūkstošus deklarēto iedzīvotāju,” speciāli sarīkotā diskusijā informēja Ameriks. „Šādā veidā turpinot, atlikušie rīdzinieki nespēs segt visus izdevumus. Rīgai

ir jāuztur arī sabiedriskais transports, skolas un daudz kas cits”.

Skaidrojot ūdens iespējamās sadārdzināšanās iemeslus, Ameriks norādīja, ka *Rīgas ūdens* cauruļu diametrs ir rēķināts miljonu pilsētai un tajās ir jāuztur spiediens. Taču klientu skaits Rīgā samazinās, līdz ar to pakalpojuma pašizmaksa aug.

„Drīzumā pusmiljonam iedzīvotāju būs jāuztur miljonam paredzētas ūdens sistēmas,” teica Ameriks.

Tagad visi parādnieki – internetā

Šoruden atkal aktuāls kļuva jautājums par iedzīvotāju un namu apsaimniekotāju parādiem par ūdeni. *SIA Rīgas ūdens* draudēja 32 mājām atslēgt

pakalpojumu. Pagaidām tas nav noticis, bet neviens nezina, kas notiks rīt.

Lai savlaicīgi informētu dzīvokļu īpašniekus par situāciju, kāda daudzdzīvokļu mājai ir norēķinos par ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem, *SIA Rīgas ūdens* tagad savā mājaslapā ievieto informāciju par kavētajiem maksājumiem. Tam ir īpaša nozīme gadījumos, ja dzīvokļu īpašnieki akurāti maksā rēķinus, bet apsaimniekotājs nepārskaita naudu pakalpojumu sniedzējiem.

„Informāciju par mājām parādniecēm mēs regulāri ieviešam savas mājaslapas sadaļā „Informācija par kavētajiem maksājumiem”, pastāstīja *SIA Rīgas ūdens* pārstāvis **Arturs Mucenīks**.

Informācija tiek atjaunināta divas reizes mēnesī. Patlaban sadaļā <http://www.rigasudens.lv/aktuali/informacija-par-kavetajiem-maksajumiem> var atrast ziņas par simtiem māju ar parādu

no 24 līdz 7000 latu. Joprojām lielākie nemaksātāji ir jaunbūvju kompleksa *Metropolija* Anniņmuižas bulvārī iedzīvotāji un apsaimniekotāji – katrs no šā kompleksa korpusiem ir parādā *SIA Rīgas ūdens* no 1000 līdz 7000 latu.

Tiešie norēķini: tarīfu kāpums par 30%?

Septembrī *SIA Rīgas ūdens* pārstāvi īpašu uzmanību pievērsa Saeimas idejai ieviest tiešos maksājumus par komunālajiem pakalpojumiem, lai katrs dzīvokļa īpašnieks varētu noslēgt tiešu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju un nebūtu atbildīgs par kaimiņu parādiem.

„Mēs aprēķinām, ka, ieviešot tiešos norēķinus, rīdzinieku izdevumi par ūdeni varētu pieaugt vidēji par 30%,” rudenī brīdināja *SIA Rīgas ūdens* valdes priekšsēdētāja **Dagnija Kalniņa**. „Turklāt mums būs grūtāk cīnīties ar parādniekiem, jo mūsu ēkas ir būvētas tā, ka ūdeni atslēgt tikai vienam dzīvoklim nav iespējams”.

Taču Saeima joprojām uzskata, ka pašreizējā pakalpojumu apmaksas sistēma nav taisnīga, jo liek apzinīgajiem maksātājiem segt kaimiņu parādus. *SIA Rīgas ūdens* argumenti nav kavējuši virzīt tālāk attiecīgos grozījumus Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likumā.

Parādi tiešām ir lieli

Šovasar uzņēmums *Rīgas ūdens* pavēstīja, ka rīdzinieku parādi par ūdeni sasnieguši 1,9 miljonus latu. Diemžēl daļa no šiem parādiem ir fiktīva, jo iedzīvotāji ir godprātīgi maksājuši apsaimniekotājam, bet nauda pazudusi tā dzīvajā kabatā, nenonākot līdz pakalpojuma sniedzējam. **K**

LATVIJAS GĀZE

Gāzes kari

Svarīgs notikums 2013. gadā piedzīvots gāzes tirgū: Augstākās tiesas (AT) Senāts lēma, ka uzņēmumam *Latvijas gāze* nav tiesību atteikt pakalpojumu dzīvokļa jaunajam īpašniekam vai īrniekam gadījumā, ja iepriekšējam lietotājam bijis parāds par piegādāto dabasgāzi.

Šī problēma pastāvēja ilgu laiku, daudzi rīdzinieki paspēja uzdauzīt punus pret *AS Latvijas*

gāze akmenscieta ietiepību. Visbiežāk nelaime piemeklēja dzīvokļu pircējus, kuri nebija pārliecinājušies, vai iepriekšējais īpašnieks ir samaksājis visus gāzes rēķinus. Cieta arī pašvaldības mājokļu īrnieki: cilvēki, kas desmitiem gadu bija gaidījuši pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā un beidzot saņēmuši kārotās atslēgas, bija spiesti konstatēt, ka iepriekšējie īrnieki atstājuši milzīgu parādu par gāzi.

„Vai nu jūs samaksāsit iepriekšējā lietotāja rēķinu, vai arī mēs ar jums neslēgsim līgumu par

gāzes piegādi,” tādos gadījumos nelokāmi bija *AS Latvijas gāze* speciālisti, un iedzīvotājiem, protams, nācās piekāpties.

Šovasar AT Senāts atzina, ka tāda prakse ir netaisnīga. Spriedums nav pārsūdzams: uzņēmumam nauda jāpiedzen nevis no jaunā lietotāja, bet gan no tā, kurš palicis parādā.

Dabasgāzes piegādes līgums pēc savas būtības ir civiltiesisks darījums. Piegādātājam ir tiesības līgumu vienpusēji izbeigt, ja lietotājs nepilda līguma nosacījumus vai ir zaudējis gazi-

ficētā objekta īpašuma vai īres tiesības. Bet AT Senāts atzina, ka šādas *AS Latvijas gāze* tiesības nevar prevalēt pār likumā noteikto pienākumu sniegt sabiedrisko pakalpojumu pēc jaunā nekustamā īpašuma īpašnieka pamatota pieprasījuma.

Jau agrāk par parādu atgūšanas negodīgu praksi uzņēmumu *Latvijas gāze* sodīja Konkurences padome, piemērojot tiesisko pienākumu pārtraukt pārkāpumu un uzliktot naudas sodu 1,568 miljonu latu apmērā. **K**

A PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI?

RĪGAS SILTUMS

Siltums kļuvis lētāks

Atgādināsim, ka šogad Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija apstiprināja jaunu AS Rīgas siltums pakalpojumu tarifu. No 1. jūlija galvaspilsētas siltumapgādes uzņēmuma pakalpojumi kļuvuši vidēji par 3% lētāki. Tas noticis, pateicoties veiktajiem modernizācijas pasākumiem un pieaugušajam biokurināmā izmantošanas īpatsvaram.

Reizē uzņēmums samazinājis siltuma zudumu maģistrālēs līdz 13%. Varbūt atceraties, ka agrāk uz siltummaģistrālēm pat salā ziedēja pienenes. Tagad vairs tā nenotiek, no 1996. līdz 2012. gadam uzņēmums rekonstruēja vai no jauna izbūvēja 360 kilometru siltumtīklu, kas ļāvis ietaupīt 670 000 megavattstundu enerģijas. Ar šo daudzumu pietiktu, lai nodrošinātu ar apkuri Rēzekni, Jēkabpili, Jūrmalu, Jelgavu un Ventspili.

Protams, arī 13% siltuma zudumu nav maz, taču kaimiņiem klājas daudz jaunāk. Piemēram, uzņēmums Tallinna Kūte, kas apgādā ar siltumu Igaunijas galvaspilsētu, sola tikai 2017. gadā zudumus samazināt līdz 15%.

Jaunā sistēma prasīs miljonu

Arī uzņēmums Rīgas siltums, kas gādā par siltumu mūsu mājokļos, ir noraizējies par tiešo norēķinu sistēmas gaidāmo ieviešanu. Siltumapgādes

giganta valdes priekšsēdētājs Normunds Talcis uzskata, ka uzņēmumam tiešo norēķinu sistēmas ieviešanai vajadzēs pusotra līdz divus gadus un prāvus ieguldījumus – aptuveni miljonu latu.

„Mums būs nepieciešams programmu nodrošinājums, būs jāpamāca cilvēki, jāsigatavo telpas,” saka Talcis.

Zīmīgi, ka viena no galvenajām problēmām saistībā ar tiešo norēķinu sistēmas iespējamo ieviešanu ir... neziņa. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma pēdējā redakcija nosaka, ka iedzīvotājiem būs tiesības izvēlēties, vai palikt pie vecās sistēmas, kas paredz kolektīvu atbildību, vai arī pāriet uz tiešiem norēķiniem ar pakalpojumu sniedzējiem. Uzņēmumā neņem prognozēt, cik daudz Rīgas māju izvēlēties tiešos norēķinus.

„Domāju, ka lielākā daļa iedzīvotāju Rīgā izvēlēties saglabāt esošo norēķinu kārtību,” saka Talcis, „savukārt tiešos norēķinus izvēlēties tie iedzīvotāji, kuriem ir bijusi negatīva pieredze ar apsaimniekotāju”.

Būs jauni siltumtīkli

Rudenī uzņēmums Rīgas siltums pavēstīja, ka plāno nākamvasar siltumtīklu rekonstrukcijā ieguldīt aptuveni sešus miljonus latu.

„Kopumā mēs plānojam rekonstruēt 11,5 kilometrus siltumtīklu,” informēja uzņēmuma valdes loceklis Uģis Osis. 2012./2013. finanšu gadā uzņēmums rekonstruēja aptuveni 12 kilometrus siltumtīklu, kā arī nomainīja siltumizolāciju 4,9 kilometriem virszemes siltumtīklu.

Rīdzinieku ievērbai! Lielākie siltumtīklu remontdarbi nākamvasar plānoti Brīvības ielā (no Krustabaznīcas ielas līdz Džutas ielai), A. Čaka ielā (no Pērnavas ielas līdz Alauksta ielai), pie Maskavas ielas (no Krasta ielas līdz Ogres ielai), Juglas ielā (no Malienas ielas līdz Kvēles ielai) un Prūšu ielā (starp Rušonu un Maskavas ielu).

Pēdējo 17 gadu laikā Rīgas siltums rekonstruējis 54% jeb 371 kilometru tam piederošo siltumtīklu, kas ir 41% no kopējiem Rīgā esošajiem siltumtīkliem.

Kā uzzināt par parādiem?

Uzņēmums Rīgas siltums gluži tāpat kā citi komunālo pakalpojumu sniedzēji ir stipri noraizējies par iedzīvotāju parādiem.

Pēc 2013. gada 1. janvāra datiem, rīdzinieku parāds par piegādāto siltumenerģiju nedaudz pārsniedza 26 miljonus latu. Pirms jaunās apkures sezonas tas krasi samazinājās līdz 1,2 miljoniem latu, bet tas notika, pateicoties apsaimniekotājiem: namu pārvaldes ņēma kredītu iedzīvotāju parādu dzēšanai vai novirzīja šim nolūkam māju remonta uzkrājumus.

AS Rīgas siltums turpina sūtīt informatīvas vēstules iedzīvotājiem, kuru mājas apsaimnieko privātās kompānijas (tās tiek uzskatītas par galveno riska grupu). Vēstulēs uzņēmums informē par mājas kopējo parādu, lai tādējādi pamudinātu dzīvokļu īpašniekus vērsties pie apsaimniekotāja ar prasību aktīvāk cīnīties ar reālajiem parādnīkiem. Ja parāds radies tāpēc, ka

FAKTS

Uzņēmums Rīgas siltums ir galvenais siltumenerģijas piegādātājs Rīgā, tas piegādā pilsētai 74 procentus visa siltuma. 70 procentus no kopējā realizācijas apjoma uzņēmums iepērk no AS Latvenergo piederošajām siltumcentrālēm TEC-1 un TEC-2, pārējos 30 procentus saražo pats. Apkures sezona ilgst 203 dienas. Galvenais kurināmais – dabasgāze.

apsaimniekotājs nav AS Rīgas siltums pārskaitījis no iedzīvotājiem saņemto naudu, dzīvokļu īpašniekiem steidzami vajadzētu meklēt jaunu apsaimniekotāju.

Septembrī uzņēmums nosūtīja vairāk nekā 20 tūkstošus brīdinājumu, kā arī atgādina, ka jebkurš dzīvokļa īpašnieks var saņemt izziņu par apsaimniekotāja veiktajiem norēķiniem. Izziņā tiek norādīts, kad un kādā apjomā apsaimniekotājs veicis samaksu un parāda apjomu.

Izziņu pieprasījumus var sūtīt pa pastu uz adresi Cēsu iela 3a, Rīga, LV-1012, pa faksu 67017303 vai uz e-pasta adresi siltums@rs.lv. **K**

LATVENERGO

Sargieties, elektrība kļūs dārgāka!

Gada jaunums AS Latvenergo klientiem ir Saimes lēmums atvērt elektroenerģijas tirgu māj-saimniecībām. No 2014. gada 1. aprīļa ikviens dzīvokļa īpašnieks pats varēs izlemt, kādas kompānijas elektrību vēlas saņemt no savas personiskās rozetes. Piegādātāja izraudzīšanas procesu sola padarīt maksimāli vienkāršu.

Taču nosacītai brīvībai elektroenerģijas piegādātāja izvēlē ir sava cena, iedzīvotājiem, kuri šobrīd pērk elektrību regulējamā tirgū, no nākamā gada nāksies maksāt vairāk. Pērkot elektroenerģiju no AS Latvenergo, vienas kilovatstundas cena šobrīd ir 8,18 santīmi (starta tarifs) vai 10,65 santīmi (pamata tarifs). Ekonomikas ministrija prognozē, ka no aprīļa cena varētu būt 11,3 santīmi par kilovatstundu, tātad par 6% augstāka salīdzinājumā ar pamata tarifu un par 37% augstāka salīdzinājumā ar starta tarifu.

Jāpiebilst, ka no nākamā gada 1. aprīļa līdz 2017. gadam no valsts budžeta tiks piešķirti papildu līdzekļi tā dēvētā dzīvokļa pabalsta finansējumam. Pašvaldības šos līdzekļus izmantos, lai maznodrošinātām personām palīdzētu samaksāt par patērēto elektroenerģiju. Tātad īsto elektrības cenas pieaugumu šie cilvēki izjutīs tikai pēc trim gadiem.

Skaitītāji paliks tie paši

AS Latvenergo valdes loceklis Uldis Bariss pastāstīja, ka ar jaunajiem cenu piedāvājumiem uzņēmums klientus iepazīstinās 2014. gada janvāra vidū. Tie būs atvērtajam elektroenerģijas tirgum atbilstoši.

„Piedāvājumu saņems katrs klients,” sacīja Bariss. „Cilvēki varēs to novērtēt un salīdzināt ar konkurentu piedāvājumiem. Tiem, kas kaut kādu iemeslu dēļ izvēli neizdarīs, nav pamata uztraukties. Viņi saņems universālu pakalpojumu, kas nedrīkst būt pats dārgākais”.

„Jauni vadi jāvelk nebūs, skaitītāji paliks tie paši, un bez elektrības neviens nepalikis,” sola AS Sadales tīkls vadītājs Andis Pinkulis. „Iedzīvotāji varēs brīvi izvēlēties sev piemērotu elektroenerģijas tirgotāju tieši tāpat, kā šobrīd tas notiek ar mobilo sakaru operatoriem, kurus iespējams mainīt, saglabājot savu telefona numuru”.

Fakts: pagaidām vēl lēti

Elektrības un gāzes cenas māj-saimniecībām Latvijā pagaidām ir sestās zemākās Eiropas Savienībā, liecina jaunākie ES statistikas biroja Eurostat dati.

Elektroenerģijas cena māj-saimniecībām par vienu kilovatstundu (kWh) Latvijā pirmajā pusgadā bija 0,1378 eiro, bet Lietuvā un Igaunijā šī prece maksā lētāk – attiecīgi 0,135 un 0,1351 eiro. Taču salīdzinājumā ar dārgās (0,3 eiro) Dānijas iedzīvotājiem mums nav pamata žēloties. Vidēji ES māj-saimniecībām kWh elektroenerģijas maksā 0,201 eiro.

Tikmēr dabasgāzes cenas māj-saimniecībām Latvijā 2013. gada pirmajā pusē bija 0,0506 eiro par kWh, kas ir sestā zemākā cena starp ES valstīm. Mēs maksājam mazāk nekā Igaunijā (0,0524) un Lietuvā (0,0603). Vislētāk dabasgāze maksā Rumānijā – 0,0285 eiro par kWh, bet visdārgāk Somijā – 0,1227 eiro. **K**

IEDZĪVOTĀJIEM ATBILD GALVENAIS NAMU PĀRVALDNIIEKS

Liene VARGA

Šonedēļ namu apsaimniekošanas uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* vadītājs Ervins Straupe sarunājās ar rīdziniekiem Latvijas Radio 4 tiešajā ēterā. Arī jūsu avīzes pārstāve piedalījās raidījumā un uzdeva galvaspilsētas galvenajam namu pārvaldniekam lasītājus interesējošus jautājumus. **K**

UZMANĪBU! DRAUD BRIESMAS IZPUTĒT

Ja jūs līdz 2014. gada 1. janvārim neuzstādīsiet ūdens skaitītājus, nāksies maksāt par ūdens korekciju visā mājā

– Ministru kabineta noteikumi Nr. 1013 paredz jaunu ūdens korekcijas sadales kārtību. Starpība jau no 1. oktobra tiek dalīta pēc mājas dzīvokļu skaita. Bet vai tā ir taisnība, ka no jaunā gada visu korekciju vajadzēs apmaksāt dzīvokļu īpašniekiem vai īrniekiem, kuri nebūs uzstādījuši individuālos skaitītājus?

– Jā, tā ir taisnība, un šajā jautājumā mēs stingri ievērojam normatīvos aktus. No 1. janvāra maksu par korekciju tiešām dalīs uz dzīvokļiem bez skaitītājiem (ja tādi mājā ir, pretējā gadījumā par korekciju vienlīdzīgi maksās visi dzīvokļu īpašnieki – red.). Pirmos rēķinus tādu mājokļu īpašnieki un īrnieki saņems jau februārī. Daudzstāvu mājās korekcija var sasniegt simtiem kubikmetru, un tas nozīmē, ka iedzīvotāji, kuru dzīvokļos nav uzstādīti skaitītāji, var saņemt rēķinu par simtiem latu. Tas ir ļoti nepatīkami, bet likumīgi. Iesaku izmantot līdz gada beigām atlikušās divas nedēļas, lai uzstādītu skaitītājus.

KĀ SAZVANĪT?

– Kas notiek ar lielās namu pārvaldes centrālo tālruni? To nav iespējams sazināt! Lūdzu, pieņemiet darbā papildu operatorus.

– No 2. decembra sācis darboties mūsu centrālais informācijas tālrunis – 1900, uz līnijas dežūrēs daudz vairāk operatoru nekā agrāk. Pa šo numuru mūsu klientiem atbild uz juridiskiem jautājumiem, pieņem avārijas remonta pieteikumus utt.

VĒLAMIES PĀRIET!

– Vai var pāriet uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* aprūpē, ja pašreizējais privātais apsaimniekotājs mūs neapmierina?

– Var, šai nolūkā mājas pilnvarotajai personai jāuzraksta mums iesniegums. Mūsu speciālists sazināsies ar mājas aktīvistiem un pajautās galvenās ziņas par māju, lai sagatavotu apsaimniekošanas piedāvājumu. Ja mūsu iepļānotā maksa iedzīvotājus apmierinās un viņi pareizi noformēs balsošanas protokolu par pāreju, mēs noslēgsim līgumu.

VAI LIKUMĪGI ATTEICA SLĒGT TRĪSPUSĒJU LĪGUMU?

– Vasarā mēs savā mājā Kalnciema ielā 114 gribējām noslēgt trīspusēju līgumu par ārdurvju nomainīšanu un domofona uzstādīšanu, bet namu pārvalde mums atteica. Nama pārzinis paziņoja, ka mūsu izraudzītajai firmai jāpiedalās iepirkumā konkursā.

– Tas nav pareizi, es noteikti šo jautājumu noskaidrošu. Atteikties slēgt līgumu ar iedzīvotāju izraudzītu firmu iecirknis varēja tikai vienā gadījumā – ja par šo darbu izpildi jau noslēgts līgums ar firmu, kura uzvarējusi mūsu iepirkuma procedūrā.

Šovasar līdzīgs pārpratums gadījās ar vienu māju Sarkandaugavā: iedzīvotāji paši izraudzījās firmu, kurai uzdeva saskaņā ar trīspusēju līgumu ielikt jaunus logus, bet iecirknis jau bija paspējis parakstīt līgumu par šiem darbiem ar dārgāku kompāniju, kura bija uzvarējusi iepirkuma konkursā.

KĀ UZSTĀDĪS SKAITĪTĀJUS 2014. GADĀ?

– Kad sāks darboties likumdevēju paredzētā jaunā dzīvokļu ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanas sistēma?

– Oktobrī valdība beidzot pieņēma grozījumus normatīvajos aktos. 2014. gada otrajā pusē individuālos skaitītājus sāks uzstādīt par mājas kopīgiem uzkrājumiem, ja dzīvokļu īpašnieki nenolems citādi. Domāju, ka tas ir pareizs lēmums. Līdzšinējā sistēma, kad katrs mājokļa īpašnieks pats varēja iegādāties skaitītājus un verificēt tos jebkurā firmā, nedarbojās. Diemžēl tā noveda pie lieliem ūdens „zudumiem”.

Grozītie Ministru kabineta noteikumi paredz, ka līdz 2014. gada 1. jūlijam dzīvokļu īpašnieku kopībām

ir tiesības pieņemt lēmumu par jauno skaitītāju klasi, kārtību, kādā tiks maksāts par to uzstādīšanu, utt. Ja iedzīvotāji tādu lēmumu nepieņem, spēlē iesaistīsies pārvaldnieks. Tieši viņš iegūs tiesības noteikt, kādus skaitītājus un par kādu cenu turpmāk uzstādīt dzīvokļos.

Mēs laikus esam sākuši gatavoties šai situācijai. Jau nākamā gada sākumā tiks izsludināta iepirkuma procedūra par tiesībām uzstādīt skaitītājus uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* apsaimniekotajās mājās. Nedomāju, ka mēs varēsim jauno ūdens uzskaites sistēmu ieviest uzreiz visās 4300 mūsu mājās. Vispirmām kārtām apkalposim mājas, kuras pašas būs pieņēmušas atbilstošu lēmumu, bet turpmāk aptversim arī tās, kuru īpašnieki līdz 2014. gada 1. jūlijam izvēli nebūs izdarījuši.

KĀPĒC DRŪP ASFALTS?

– Pie mūsu mājas beidzot salaboja ietvi, tagad varu izbraukt pagalmā ar ratiņiem. Diemžēl segums jau sācis drupt. Kur var sūdzēties par darbu kvalitāti?

– Namu pārvalde ļoti reti labo asfalta segumus par māju remonta uzkrājumiem. Parasti ar to nodarbojas Rīgas dome pašvaldības programmas ietvaros, tāpēc par seguma kvalitāti vajag sūdzēties izpilddirekcijā.

Paredzu, ka programmas ietvaros *Rīgas namu pārvaldnieks* rīdzinieku dzīvokļos uzstādīs augstas precizitātes ūdens mērītājus ar rādījumu attālinātas nolasīšanas sistēmu. Līdz šim iedzīvotāji skaitītāju datus nodeva piecu sešu dienu laikā, tāpēc arī bija tāds juceklis. Pēc attālināti nolasāmu skaitītāju uzstādīšanas visas ziņas mūsu sistēmā tiks nodotas vienlaikus.

Mēs plānojam datus par ūdens patēriņu dzīvokļos nolasīt nevis reizi mēnesī, bet gan pastāvīgi. Pateicoties jaunajai sistēmai, mēs redzēsim, kuros dzīvokļos ir problēmas – noplūde, skaitītāju bojājumi utt. Tad vairs mūsu inženierim nevajadzēs stāvēt pagalmā un zīlēt, kurā no 200 dzīvokļiem kaut kas nav kārtībā ar ūdeni. Turpmāk viņš to redzēs uz sava datora monitora.

KAD MĒS SAGAIDĪSIM ATBILDI UZ IESNIEGUMU?

– Namu pārvalde laikus neatbild uz iesniegumiem! 8. oktobrī mēs nosūtījām dzīvokļu īpašnieku kolektīvu vēstuli un 9. novembrī saņēmām formālu paziņojumu, ka atbilde būs gatava tikai decembrī. Kāpēc tā notiek?

– *Rīgas namu pārvaldnieks* nav iestāde, tāpēc iesniegumu likums uz mums neattiecas. Tomēr mēs uzskatām, ka labam pārvaldniekam iedzīvotājiem jādod atbilde likumā noteiktajā laikā. Piemē-

ram, mums ir nodaļa, kas nodarbojas ar elektroniskajiem iesniegumiem, un tās speciālisti izsūta atbildes pat ātrāk, nekā paredzēts.

Taču ievērot 30 dienu termiņu ne

vienmēr izdodas objektīvu iemeslu dēļ. Piemēram, ja vajag caurlūkot vecas tāmes. Ja nepaspējam galīgo atbildi sagatavot mēneša laikā, mēs nosūtām iedzīvotājiem informāciju, cik ilgi aizkavēsimies.

Ja jūs vispār neesat saņēmis atbildi uz savu iesniegumu, jums par to jāziņo tuvākajā *Rīgas namu pārvaldnieka* Klientu apkalpošanas centrā.

VAI SNIEGS TIKS NORMĀLI TĪRĪTS?

– Atnākusi ziema. Vai namu pārvalde ir gatava operatīvi novākt sniegu no jumtiem?

– Jā, mēs esam veikuši visus nepieciešamos iepirkumus jumtu tīrīšanai un māju kopšanai. Bet sirds dziļumos ceru, ka tik sniegota ziema, kāda bija

2010./2011. gadā, neatkārtosies. Pārāk daudz naudas prasa tādi sezonas darbi, nauda vārda tiešā nozīmē aiziet sniegā.

KĀPĒC MUMS JĀMAKSĀ SVEŠI PARĀDI?

– Mūsu mājā kāds iemītņieks ilgus gadus nemaksāja rēķinus. Izrādījās, ka dzīvoklis ir iekļāts, un banka to pārdeva izsolē. Tagad kļuvis zināms, ka bijušā īpašnieka parādi atzīti par bezcerīgiem un jāsedz pārējiem mājas iemītņiekiem. Kad tas beigsies?

– Mēs ar šo problēmu cīnāmies kopš 2011. gada. Esam gājuši uz Ekonomikas ministriju, piedalījušies Saeimas Mājokļu jautājumu apakškomisijas sēdēs, bet nekur neesam sadzirdēti. *Rīgas namu pārvaldnieka* ideja bijavienkārša: 10% no līdzekļiem, kas iegūti, pārdo dot dzīvokli izsolē, ir jānovirza komunālā parāda samaksai.

Tagad šis mūsu priekšlikums ir pilnībā aizmirsts. Iepriecina viens:

Saeima sola pieņemt grozījumus Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likumā, paredzot, ka bankrotējušu personu bezcerīgos parādus varēs norakstīt. Tostarp pārvaldniekam ļaus norakstīt apsaimniekošanas maksas parādu, bet uzņēmumiem *Rīgas siltums* un *Rīgas ūdens* – parādus par siltumu un ūdeni. Tā vismaz atbildība būs sadalīta starp visām ieinteresētajām pusēm.

CIK TĒRĒS REMONTAM?

– Cik daudz *Rīgas namu pārvaldnieks* paredzējis 2014. gadā tērēt remontdarbiem dzīvojamās namos?

– 2014. gada tāmēs esam piedāvājuši iedzīvotājiem remontdarbus kopsummā par vairāk nekā 8 miljoniem latu. Jāatzīst, ka dzīvokļu īpašnieki daudzās mājās šoruden izmantoja savas likumīgās tiesības sarīkot kopsapulci un nobalsot pret mūsu piedāvājumu. Parasti es priecājos, ka iedzīvotāji izrāda vienprātību, bet šajā situācijā nesaskatu neko labu.

Lielākā daļa māju vai nu atteicās veidot remonta fondu, vai arī pār-

trauca iemaksas. „Mums neko nevajag,” saka iedzīvotāji, „iztiksim bez caurulēm-logiem-jumtiem-šuvēm utt”.

Atbildes vēstulēs es parasti iedzīvotājus brīdinu, ka tā viņi savu māju novedīs līdz avārijas situācijai un ārkārtas remonts viņiem izmaksās dārgāk nekā plānotais. Nav prātīgi pilnībā atteikties no uzkrājumu fonda radīšanas, jo avārijas gadījumā nebūs naudas, ar ko samaksāt par tās likvidēšanu.

Bet Rīgā ir arī veiksmīgi piemēri. Piemēram, daudz remonta darbu saskaņots iecirknī *Jugla*, kurš jau ilgus gadus šajos jautājumos mērķtiecīgi sadarbojas ar iedzīvotājiem.

KĀPĒC MAKSU PAR REMONTU NESADALA VIENLĪDZĪGI?

– Dzīvoju Purvciemā un gribu pastāstīt par kādu namu pārvaldes lēmumu, kuram kategoriski nepiekrītu. Mūsu mājā plāno ielikt jaunus logus kāpņu telpā. Namu pārvalde maksu par jaunajiem logiem sadalījusi uz 12 mēnešiem un iekļāvusi apsaimniekošanas maksā. Iznāk, ka iedzīvotāji maksās proporcionāli dzīvokļa lielumam. Vienistabas dzīvokļiem būs jāmaksā mazāk, trīsistabu daudz vairāk. Kāpēc tā? Logus kāpņu telpā visi īpašnieki taču izmanto vienādi, neatkarīgi no dzīvokļa platības!

– Saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto metodi jebkuru remontdarbu kopējā vērtība tiek sadalīta proporcionāli dzīvokļa platības kvadrātmetriem. Jo lielāks dzīvoklis, jo vairāk kopīpašuma domājamo daļu

tam pieder un jo lielākai jābūt īpašnieka daļībai mājas uzturēšanā.

Pēc līdzīga principa pirmo stāvu iemītņieki maksā par liftu, lai gan to nelieto.

KĀ STRĀDĀT AR MĀJU VECĀKAJIEM?

– Gada sākumā uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* vadītāji skaļi paziņoja, ka apsveic māju vecāko ievēlēšanu, jo esot daudz vienkāršāk sadarboties ar māju pārstāvjiem, nevis simtiem iedzīvotāju, no kuriem katrs prasa kaut ko savu. Kā jūs esat paredzējuši nākotnē strādāt ar māju vecākajiem?

– Tā ir viena no mūsu prioritātēm. Piemēram, patlaban daļa māju vecāko ir uzaicināta uz izglītojošu semināru. Tas ir jau otrais kurss, kas šogad noklausīsies neatkarīgu speciālistu lekcijas. Tādas tikšanās mēs turpināsim arī nākamajā gadā.

Kas notiek Rīgas namu pārvaldnieka kursos? Mēs māju vecākajiem stāstām par mājas pārvaldīšanas juridiskajiem

un tiesiskajiem aspektiem, par dzīvokļu īpašnieku tiesībām un praktisko sadarbību ar namu pārvaldi. Mums ir lielas mājas, ar kurām strādāt bez pilnvarniekiem būtu ļoti grūti. Piemēram, 390 dzīvokļu nams Ozolciema ielā, kurš jau sen nodēvēts par Lielo Ķīnas mūri. Mums ir svarīgi, lai tādās mājās būtu gudras un zinošas pilnvarotās personas.

Tiesa, esmu dzirdējis, ka māju vecākie pēc mācībām dodas uz Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņiem un pieprasa tiem pēc likuma pienākošos palīdzību, bet... iecirkņos šim pilnvarotajam personām atsakoties palīdzēt. Tas nav pieļaujams, tāpēc esam nolēmuši līdztekus māju vecākajiem mācīt arī mūsu darbiniekus. Tieši pašreiz pirmā grupa nosūtīta uz lekcijām.

KĀ NAV KAUNA PRASĪT MAKSU PAR LODŽIJAS APSILDĪŠANU?

– Manā dzīvoklī ir vaļēja lodžija. Brīnos, kā pārvaldniekam nav kauna par šo platību man aprēķināt maksu par apkuri! Lai kur būtu interesējies par šo jautājumu, atbildi nekur neesmu saņēmis. Namu pārvaldes darbinieki tikai rausta plecus.

– Piedodiet, bet tādu kārtību nosaka normatīvie akti. Lodžiju un balkonu platība ir ietverta dzīvokļa kopējā platībā, tāpēc tai tiek piemēroti visi komunālie maksājumi (tiesa, ar pazeminātu koeficientu).

Pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumu, namu pārvaldei nebūtu grūti lodžijas un balkonius izslēgt no maksas par siltumu, bet tādā gadījumā palielināsies maksa par dzīvojamās platības viena kvadrātmetra apkuri.

BALSOT PRET SĒTNIEKU?

– Mūsu mājas sētnieks ir alkoholiķis. Visur valda netīrība. Ko darīt?

– Mēs izskatām visas sūdzības par sētnieku darbu, turklāt meistari var pārbaudīt darba iecirkni un pārliecināties, vai iedzīvotājiem ir taisnība. Dzīvokļu īpašnieki var uzrakstīt kolektīvu vēstuli vai ar balsu vairākumu pieprasīt nomainīt sētnieku. Teikšu godīgi, neapzinīgu sētnieku rotācija pie mums ir liela.

KUR PALIEK NAUDA PAR CIRKULĀCIJU?

– Gribētos zināt, kāpēc mūsu mājās tik dārgi jāmaksā par karstā ūdens cirkulāciju? Agrāk maksājām santīmus, bet nu jau trīs gadus šis pakalpojums maksā pāri par četriem latiem. Kur paliek šī nauda?

– Būtībā karstā ūdens cirkulācijas apmaksā ir daļa no mājas patērētā kopējā siltuma daudzuma sadales metodikas. Ja iedzīvotāji nemaksātu par cirkulāciju, viņi vairāk maksātu par ūdens uzsildīšanu un apkuri. Saskaņā ar

Rīgas domes lēmumu šī maksa vienam dzīvoklim visās mājās līdzinās 10% no siltumenerģijas viena megavata cenas.

Visu naudu, ko iedzīvotāji samaksājuši par cirkulāciju, mēs nododam uzņēmumam *Rīgas siltums*.

CIK TAGAD MAKSĀ ATKRITUMI?

– Daudzi cilvēki sūdzas par jauno kārtību, kādā tiek iekasēta maksa par atkritumu izvešanu. Valdība nolēmusi, ka maksa par atkritumu izvešanu jādala nevis ar deklarēto personu, bet gan dzīvokļu skaitu mājā. Vai tas ir taisnīgi? Ko var darīt namu pārvalde?

– Nē, mēs neuzskatām, ka jaunā atkritumu izvešanas apmaksas kārtība ir sociāli taisnīga. Bet likumdevēji patiešām ir pavēlējuši mums maksu par pakalpojumu dalīt ar dzīvokļu skaitu mājā, un mēs esam spiesti pakļauties. Šomēnes daudzi iedzīvotāji, saņemot kārtējo rēķinu, ievēroja, ka par atkritumu izvešanu jāmaksā trīs četras reizes vairāk. Tas skārīs vientuļi dzīvojošus cilvēkus un mazas ģimenes. Pie jaunās sistēmas pensionāram vienistabas dzīvoklī jāmaksā tikpat, cik maksā liela ģimene, kas mājā četras istabas. Mēs uzskatām, ka, ja reiz atteikties no maksas par atkritumu izvešanu dalīšanas pēc dzīvokli deklarēto personu skaita, tad vismaz vajadzēja to dalīt atbilstoši dzīvojamās platības kvad-

rātmetriem. Tagadējā kārtība noteikti izraisīs protestus, mēs jau izjūtam iedzīvotāju sašutumu.

Reizē aicinu mūsu klientus pievērst uzmanību tam, ka namu pārvalde atradusi veidu, kā atsevišķās mājās maksu par atkritumu izvešanu padarīt taisnīgāku. Mēs iesakām dzīvokļu īpašniekiem sapulcēties un pašiem pieņemt lēmumu par pakalpojuma cenas sadales metodi. Piemēram, maksu par atkritumu izvešanu varētu aprēķināt proporcionāli dzīvojamās platības kvadrātmetriem (lieliem dzīvokļiem – vairāk, maziem – mazāk) vai arī proporcionāli deklarēto personu skaitam. Ja dzīvokļu īpašnieki paši šo jautājumu izlemj, Ministru kabineta noteikumos paredzētā norma zaudē spēku.

TRĪSREIZ LĒTĀK NEKĀ

Māja Jūrmalā atradusi veidu, kā ietaupīt līdz 75% siltumenerģijas. Saltajā 2013. gada janvārī iedzīvotāji par apkuri maksāja tikai 0,49 latus par kvadrātmetru

Marina MATROŅINA

Gada sākumā iedzīvotāju vidū valdīja satraukums. Vieni jau bija saņēmuši apkures rēķinus, citi ar bažām vēl tikai gaidīja: laiks bija auksts, tātad par apkuri būs dārgi jāmaksā. Bet Latvijā ir arī mājas, kas pat visaukstākajā laikā spēj tik lēti izdzīvot, ka atliek vien pabrīnīties.

Nu, jā, tūlīt teiksiet, ka nevajag atkal reklamēt renovāciju. Piekritu, nevaļag. Latvijā renovēts simtiem māju, bet ne jau visās iedzīvotāji priecājas, ziemā saņemot namu pārvaldes izrakstītos rēķinus.

Bet par māju Jūrmalā, Plūdu ielā 4, ir atsevišķs stāsts. Daļēji tas ir arī par renovāciju, bet galvenokārt tomēr par dažu cilvēku uzņēmību, kuri nebaidījās riskēt un izšķīrās par jauno tehnoloģiju izmantošanu mājā. Pagaidām šis revolucionārais risks ir pilnībā attaisnojies.

Māja – muzejs

Jūrmala, protams, ir kūrortpilsēta ar vasarnīcām un elitāriem savrupnamiem. Bet tas tā, ja skatās no parādes puses. Mēs palūkosimies no iekšpuses, jo eksistē arī daudzstāvu panelnamu Jūrmala, kurai labi zināmas visas sērīveida mājokļu problēmas.

Dzintaros Plūdu ielā 4 atrodas visparastākā piecstāvu „lietuviete”. Rajons nav no prestižākajiem, lai gan līdzās ir Lielupe un arī līdz jūrai nav tāls ceļš ejams. Kāpēc dzīvošanu šeit neuzskata par lielu greznību? Tāpēc, ka mājas Plūdu un Pliekšāna ielas rajonā būvētas pagājušā gadsimta 70. un 80. gados un ir krietni nolietojušās, pa koplietošanas telpām klejo nikni caurvēji.

Bet Plūdu ielā ir māja, uz kuru var iet kā uz muzeju. Tas ir nesen renovēts nams ar 45 dzīvokļiem. No vienas puses, ar siltināšanu tagad nevienu nevar pārsteigt, bet, no otras, šīs mājas iemītnieki pagājušajā ziemā visaukstākajā laikā par apkuri maksāja tikai 0,41–0,49 latus par dzīvojamās platības kvadrātmetru. Ieskatīties savos rēķinos un redzēsiet, ka paši namu pārvaldei atdevāt divas, trīs un pat četras reizes vairāk naudas.

– Atrauciet paskatīties uz šejienes brīnumiem, – mūs aicināja Jūrmalas dzīvokļu īpašnieku asociācijas priekšsēdētājs Jevgeņijs Bogdanovs. – No šīs mājas tiešām var pamācīties!

Būdami dziļi nobažījušies par 2013./2014. gada ziemas apkures rēķiniem, mēs nekavējoties posāmies ceļā uz Jūrmalu – tieši pamācīties.

Trīsreiz lētāk nekā kaimiņiem

Māja Plūdu ielā 4 izskatās kā konfektes. Taču pieredze mums jau sen iemācījusi neskatīt vīru pēc cepures – ārējais izskats neko daudz nepasaka par mājokļa reālo stāvokli. Tāpēc kopā ar Jevgeņiju Bogdanovu dodamies skatīt apsolīto brīnumu – individuālo katlumāju, ko iedzīvotāji ierīkojuši pagrabā.

– Pastāvīgi vēroju, kā tā darbojas, – saka Bogdanovs, – un sapņoju tādu pašu ierīkot mūsu mājā Pliekšāna ielā 96. Vienīgā nelaime, ka apkures katli nav lēti, un mūsu mājas iedzīvotāji pagaidām nav ar mieru uzņemties tādas izdevumus.

Mājas pagrabs ir tīrs un silts. Katli darbojas klusu. Iedzīvotāji ir apmierināti.

– Mums vispār būtu grēks sūdzēties, – saka Gaļina. – Kaimiņmājas pašvaldības namu pārvaldei par apsaimniekošanu maksā 45 santīmus par kvadrātmetru, bet mēs, reizē atmaksājot siltināšanai ņemto kredītu un maksājot par katlu uzstādīšanu, savam pārvaldniekam atdodam 65 santīmus par kvadrātmetru. Toties kaimiņi pagājušajā ziemā saņēma bargus rēķinus par siltumu – pa 1,50 latiem par kvadrātmetru, bet mēs mierīgi maksājām tikai 0,40–0,49 latus.

Trīskāršs ietaupījums – tas tiešām šķiet neticami. Kā mājai izdodas par siltumu maksāt par 70% mazāk salīdzinājumā ar kaimiņiem? Lai to noskaidrotu, uzaicinājām mājas dzīvokļu īpašnieku biedrības pārstāvjus uz redakciju. Jautājumu par siltumu bija sakrājis milzums daudz, un vispareizākais ir uzdot tos praktiķiem.

Nav ļauna bez laba

Aleksandrs Gafts dzīvo jau aprakstītajā mājā Dzintaros. Viņš atceras, kā tur tika pieņemti lēmumi par dzīvokļu īpašnieku biedrības dibināšanu, atdalīšanos no pilsētas namu pārvaldes un renovāciju.

– 2008. gadā atklājās, ka mūsu mājai ir lielas problēmas. Tā gluži vienkārši bija galēji nolaista. Divdesmit gadu

iedzīvotāji bija apsaimniekotājam maksājuši lielu naudu, bet nekādas remontdarbus tā arī nebija sagaidījuši. Jums tecēja tā, ka visi kakti bija slapji.

Tolaik māju apsaimniekoja uzņēmums Jūrmalas namsaimnieks. Dzīvokļu īpašniekiem ar pārvaldnieku nekādi neizdevās rast kopēju valodu.

– Pēdējais piliens bija konflikts par apsaimniekošanas maksu, – stāsta Boriss Galaktionovs, DZĪB Plūdu 4 pašreizējais valdes priekšsēdētājs. – Jau pirms pieciem gadiem namu pārvalde par apsaimniekošanu no mums iekasēja 0,46 latus par kvadrātmetru, taču arī tas likās par maz, un mēs tikām brīdināti, ka maksa tiks paaugstināta līdz 0,54 latiem par dzīvojamās platības kvadrātmetru.

Vispār jau mājai tas nāca tikai par labu, jo sašutušie iedzīvotāji sarīkoja kopsapulci un pieņēma rezolūciju: „Paaugstinājumam nepiekrītam!” Diemžēl namu pārvalde vēstuli ignorēja. Saņēmuši nākamo rēķinu, cilvēki saprata, ka viņiem izvērziets ultimāts – pret kopsapulces gribu maksa bija paaugstināta.

– Tad arī mēs nodibinājām dzīvokļu īpašnieku biedrību. Bijām vieni no pirmajiem Jūrmalā, kas neizturēja un nolēma patstāvīgi pārvaldīt māju, – stāsta Boriss.

Taču pārņemot pārvaldīšanu vēl ir par maz. Māja bija plīka kā baznīcas žurka. Vispirms iedzīvotājus putināja ar lieliem rēķiniem, bet pēc tam atklājās, ka remonta uzkrājumu daudzdzīvokļu mājai ir tik, cik kaķis uz astes var aiznest. Nākotne šķita bezcerīga. Dzīvokļu īpašniekiem gadiem vajadzētu krāt naudu pašiem nepieciešamākajiem darbiem.

– Tad nolēmām iesaistīties māju siltināšanas ERAF programmā, kas paredz mājas renovācijai 50% līdzfinansējumu no ES fondiem, – stāsta Aleksandrs Gafts.

Doma bija pareiza: vispirms veikt remontu, sākt taupīt naudu uz siltuma rēķina, bet pēc tam pakāpeniski atmaksāt kredītu un veidot uzkrājumus. Jābūkurai citai mājai tāds risinājums varētu likties pārāk skarbs, bet Plūdu ielas 4. nama iemītnieki bija ar mieru, jo saprata, ka tā ir vienīgā izeja no strupceļa.

Tālāk seko pats interesantākais. Renovācija ir un paliek renovācija, Latvijā tā nav nekas jauns, taču, ja atmiņa neviļ, māja Plūdu ielā 4 bija pirmā, kas izšķīrās darbu gaitā pilnībā pāriet uz alternatīvo apkuri. Cilvēki vienkārši atteicās no uzņēmuma Jūrmalas siltums pakalpojumiem un sāka māju apsildīt paši ar savu katlu.

Līdz 75% ekonomijas

Tieši šo Plūdu ielas 4. nama pagrabā izbūvēto katlumāju mums parādīja Jevgeņijs Bogdanovs, reizē sūkstēdamies, ka tik lieliskas ietaises nav viņa pašā mājā turpat līdzās, Pliekšāna ielā 96.

– Gribējām arī mēs apkures katlu uzstādīt, bet cilvēki diemžēl nobijās, – viņš saka. – Kā nekā jauns pasākums, lielas izmaksas. Tagad nožēloju, ka nepratu pārliecināt kaimiņus. Pašu katlumāju ļauj mājai ietaupīt līdz 75% siltumenerģijas.

Katlus uzrauga DZĪB Plūdu 4 nolīgtais kurinātājs Valerjans. Starp citu, viņš dzīvo turpat netālu un par siltumu maksā „pēc pilnas programmas”.

– Dzīvoju gluži tādā pašā mājā, – stāsta Valerjans, – un zinu, ka pērnajā decembrī mēs apkurei un ūdens uzsildīšanai patērējām 53 megavatus siltumenerģijas, ko piegādāja uzņēmums Jūrmalas siltums. Siltumenerģija Jūrmalā ir dārga, viens megavats pakalpojumu samaksā 62 latus, tātad mūsu māja par pakalpojumu samaksāja vairāk nekā 3200 latu. Toties māja Plūdu ielā, kur es strādāju, par kurināmo katlumājai iztērēja tikai 1350 latu. Tātad ekonomija visaukstākajā gadalaikā bija divas trešdaļas. Iedzīvotāji ir ļoti apmierināti.

Gaļina pat atnes parādīt dzīvokļa rēķinus, lai mums būtu skaidrs, ka zema maksa par siltumu nav mīts.

– Redziet, apkure pagājušajā februārī – 0,41 lats par kvadrātmetru, ūdens uzsildīšana – 4,11 lats par kubikmetru, – viņa uzskaita. – Vēl mēs maksājam par cirkulāciju 3,71 latu. Man ir pusotras istabas dzīvoklis, un pat visaukstākajos pagājušās ziemas mēnešos es pārvaldniekam maksāju tikai 65 latus (šajā summā ir ierēķināta arī maksa par siltināšanai ņemto kredītu).

Jevgeņijs Bogdanovs klausās un piekrītoši māj ar galvu: Plūdu ielas 4. nama iemītnieki maksā 0,65 latus par kvadrātmetru, un šajā summā ir ierēķinātas gan siltināšanas izmaksas, gan apkures katla cena, bet līdzās esošo māju iedzīvotāji savam pārvaldniekam maksā 45–50 santīmus tikai par apsaimniekošanu vien. Un kur nu vēl prātam neapveramie rēķini par siltumenerģiju.

Jā, te tiešām ir ko mācīties.

KAIMIŅIEM

Gluži kā jaunbūve!

Bet kā daudzdzīvokļu mājas iemītneki sadomāja uzstādīt paši savu apkures katlu?

– Pirms atdalīšanās no pašvaldības namu pārvaldes mēs palūdzām autoritatīvo speciālistu Valdi Zaķi veikt energoauditu. Pētījums parādīja, ka mēs daudzkārt pārmaksājam par siltumu. Piedevām vēl lielas šaubas radīja mājas kopējā siltumenerģijas skaitītāja rādījumi. Mēs nevēlējamies vairs samierināties ar neprātīgiem tarifiem un izlikties nemanām paviršo attieksmi pret mūsu māju, – saka Aleksandrs Gafts.

Iedzīvotāji ar balsu vairākumu nolēma: vajadzīga gan renovācija, gan jauns katls. Nav ko vilcināties. Arī valsts programma, tā sacīt, pagādājās pa rokai, un kāpēc gan nesaņemt 50% no renovācijas izmaksām, kamēr vēl Eiropa dod naudu?

– Pavisam darbiem mājā iztērējām 218 tūkstošus latu, no tiem tieši siltināšanai 164 tūkstošus, – stāsta Aleksandrs Gafts. – Vēl 54 tūkstošus izdevām par katlumājas ierīkošanu un citiem papildu darbiem, kuri neietilpa siltināšanas programmā.

„Pirms pāris gadiem apkures sezonas laikā par trīsistabu dzīvokli nācās maksāt 170–180 latu, tagad maksa, ierēķinot visus kredītus, sarukusi līdz 100 latiem”.

Izdevās atrast banku, kas izsniedz kredītu, pamatojoties uz naudas plūsmu aizņēmēja kontā. Tas nozīmē, ka neviens iedzīvotājs par kredīta atmaksāšanu neatbild ar savu nekustamo īpašumu, neviens dzīvoklis nav iekļāts. Aizdevums jāatmaksā 15 gadu laikā, bet tā neesot problēma.

– Par šo naudu nosiltinājām mājas fasādi, bēniņus un pagrabu, nostiprinājām pamatus un uzlikām jaunu jumtu, iestiklojām lieveni, kas papildus nodrošina siltuma ekonomiju, – uzskaita Boriss Galaktionovs. – Tāpat arī pilnībā nomainījām apkures sistēmu un karstā ūdens vadu, dzīvokļos uzstādījām radiatorus ar termoregulatoriem, kāpņu telpās ielikām jaunus logus un pat uzstādījām gaismekļus ar kustības sensoriem. Pie viena nomainījām arī aukstā ūdens vadu, lai gan tas prasīja papildu izdevumus.

Pieķēra krāpšanā

Mājas īpašs lepnums, nerunājot par rekordzemo maksu par siltumu, ir ūdens skaitītāju rādījumu nolasišanas elektroniskā sistēma. Kad dzīvokļos

bija uzstādīti C klases ūdens patēriņa mērītāji, piepeši atklājās, ka māja tērē daudz mazāk ūdens, nekā uzrādīja uzņēmums *Jūrmalas ūdens*.

– Uzņēmums pieprasīja, lai mēs maksājam pēc mājas kopējā skaitītāja rādījumiem, un tas mums fiksēja 360 kubikmetru patēriņu mēnesī, bet iedzīvotāji tai pašā laikā nodeva dzīvokļos uzstādīto skaitītāju rādījumus aptuveni 120–130 kubikmetru kopapjomā, – skaidro Galaktionovs. – Mēs sākām prāt, kā var rasties tik liela starpība.

Vispirms uzņēmumam *Jūrmalas ūdens* nācās atmaksāt mājai naudu par 200 kubikmetriem ūdens, jo tas bija... pazaudējis mājas kopējā skaitītāja dokumentāciju. Tad *DZĪB Plūdu 4* panāca, ka uzņēmums pieņem ekspluatācijā pašas biedrības uzstādīto C klases kontrolskaitītāju. Galvenais arguments – tādas klases mēraparātu neapmānīt.

– Tādus pašus ūdens mērītājus uzstādījām visos dzīvokļos, – turpina Galaktionovs, – turklāt aprikojām tos ar rādījumu attālinātas nolasišanas sistēmu. Tagad ūdens korekcija mājā samazinājusies līdz 5%. Jaunais kopējais skaitītājs fiksē 180 kubikmetru patēriņu mēnesī, aptuveni tikpat lielu apjomu uzrāda dzīvokļu īpašnieki.

Tagad nevienam nav iemesla žēloties, tāpēc arī maksājumu disciplīna uzlabojusies. Rēķini ir caurredzami, un tam ir milzīga nozīme.

Neviens nevar aizliegt

– Pats pareizākais lēmums bija mājā ierīkot savu katlumāju, – atzīst Aleksandrs Gafts. – Renovācija pati par sevi mums nebūtu nodrošinājusi tik lielu ekonomiju, ja mēs turpinātu maksāt par uzņēmuma *Jūrmalas siltums* dārgo siltumenerģiju. Šai ziņā esam pirmie un nemitīgi aicinām citus iedzīvotājus nākt ciemos, skatīties un pārliecināties, ka ekonomija ir reāli iespējama.

Apkurei Plūdu ielā 4 var izmantot kokskaidu granulas vai ogles. Ko par to saka pašvaldība, kura nevarētu būt īpaši apmierināta ar to, ka kūrorta zonā ir tāds gaisa piesārņojuma avots? Mājas pārstāvji apgalvo, ka pilsēta neiebilst.

– Paraugieties uz privāto sektoru viņpus ielai, – saka Aleksandrs Gafts. – Tur katrai mājai ir skurstenis un krāsnis tiek mests viss, kas pagadās pa rokai. Mēs savu katlu kurinām atbil-

stoši Eiropas standartiem, mums ir C kategorijas atļauja gaisu piesārņojošas darbības veikšanai, esam sagādājuši visus nepieciešamos sertifikātus un uzstādījuši filtrus. Latvijā nav tādas iestādes, kas varētu aizliegt darbināt mūsu katlumāju!

Jūrmalas siltums negribēja atlaist

Dzīvokļi mājā Plūdu ielā 4 pēc renovācijas kļuvuši divreiz dārgāki. Iedzīvotāji priecājas, bet pilsētas varai šis projekts ir kā dadzis acī, jo, sekojot pirmās mājas paraugam, savas katlumājas var sarūpēt visa daudzstāvu Jūrmala. No vienas puses – ekonomija, no otras – kā tas izskatīsies, ja katra māja slies pret debesīm savu skursteni?

– Pilsēta ļoti nelabvēlīgi uztvēra mūsu projektu, dažādu ieganstu dēļ apturēja renovāciju, bet *Jūrmalas siltums* negribēja mūs svītrot no savu klientu saraksta, – atceras Boriss Galaktionovs. – Bet beigu beigās mēs kļuvām par ledlauzi, kas izlauza ceļu citiem kuģiem. Tagad līdzīgi var rīkoties visas Jūrmalas mājas.

– Tikai cilvēkiem jāzina, ka ceļā uz lētu siltumu ir daudz zemūdens akmeņu, – brīdina Aleksandrs Gafts. – Īpaši tas sakāms par administratīvo pusi, sadarbību ar pašvaldību. Tāpēc mēs visus aicinām: nāciet, jautājiet!

Kas maksā lētāk?

Viens no galvenajiem jautājumiem ir renovācijā un savas katlumājas ierīkošanā ieguldītās naudas atgūšanas laiks. Mājai Peldu ielā 4 viss ir aprēķināts. Dzīvokļu īpašnieku biedrība veic analīzi salīdzinājumā ar kaimiņos esošo piecstāvu namu.

Mājas valde rēķinās ar siltumenerģijas 75% ekonomiju, kas ļaus ietaupīt vismaz 12–14 tūkstošus latu gadā. Atrēķinot saņemto ES līdzfinansējumu, māja siltināšanā un rekonstrukcijā ieguldīja 136 tūkstošus latu, tāpat nauda tiks atgūta pat ātrāk nekā 15 gados.

– Bet efektu izjūtam jau tagad, – apgalvo Galaktionovs. – Pirms pāris gadiem apkures sezonas laikā par trīsistabu dzīvokli nācās maksāt 170–180 latu, tagad maksa, ierēķinot visus kredītus, sarukusi līdz 100 latiem.

Kā daudzās renovētajās mājās, arī Plūdu ielā 4 ir viena problēma – cilvēki ātri pieraduši pie lētā siltuma un tā vietā, lai regulētu radiatorus, tur atvērtus logus.

– Sūdzas, ka esot karsti, – smeļ Aleksandrs, – bet stimula noslēgt radiatorus nav, jo savulaik mēs atteicāmies no domas uzstādīt individuālos siltumskaitītājus. Tāda sistēma mājai izmaksātu 5–7 tūkstošus latu, bet kam vēl lieki izdevumi, ja apkures rēķini tāpat nav lieli? **K**

IZNOMĀ **Lāčplēša iela 24, k. A**
BIROJA TELPAS
CENTRĀ
IZDEVĪGAS CENAS
Tālr.: 29720081
PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 KV: M.

Ar “Būvniecības ABC” Klienta karti **Vienmēr lētāk!**

Būvniecības ABC
 LIELVEIKALI

“Būvniecības ABC” lielveikali
 Rīgā, Pērnavas ielā 27/29, t. 67313322, Mūkusalas ielā 93, t. 67804660
 Darba laiki: darba dienās 8.30 – 19.30,
 sestdienās 9.00 – 17.00, svētdienās 9.00 – 15.00
 www.buvniecibas-abc.lv

Vācijas ražotāja **“KERMI”** apkures radiatoru

25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
 Pārbaude – Nomainīšana – Uzstādīšana
 Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr.: 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls
www.RigAA.lv
Viss par māju apsaimniekošanu
Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

TARAKĀNI: NO KURIENES NĀKUŠI UN KURP DOSIES?

Latvijas lielākais namu apsaimniekotājs Rīgas namu pārvaldnieks bija plānojis šogad dezinfekcijai izlietot **1,1 MILJONU LATU (APTUUVENI 230 LATU UZ KATRU UZŅĒMUMA APRŪPĒ ESOŠO MĀJU)**.

Vidēji Latvijā cīņai ar šiem ložņājošajiem nešķīsteniem tērē divus līdz trīs miljonus latu gadā, bet tarakāni kā ir, tā ir.

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem namu apsaimniekotājiem „**REGULĀRI JĀVEIC DEZINSEKCIJA, DEZINFEKCIJA UN DERATIZĀCIJA**” un jāreaģē uz iedzīvotāju sūdzībām. Diemžēl mūsu māju aprūpētāji kopējos uzkrājumus tērē tikai cīņai ar parazītiem koplietošanas telpās, dzīvokļos ar tarakāniem un blusām jākaro pašiem iedzīvotājiem.

PAZĪSTAMAS VAIRĀK NEKĀ 3500 TARAKĀNU SUGAS, bet Latvijā cilvēku mājokļos iemitinājušās tikai divas – **PRUSAKS UN MELNAIS TARAKĀNS**. Prusaks jeb rudais tarakāns (*blattella germanica*) ienācis Latvijā no Vācijas 18. gadsimtā, bet melnie tarakāni (*blatta orientalis*) nāk no Austrumāzijas – Ķīnas, Tibetas.

Zinātnieki apgalvo, ka **ATOMKARA GADĪJUMĀ VIENĪGĀS IZDZĪVOJUŠĀS BŪTNES BŪS TARAKĀNI**.

Ak vai, mājokļu īpašniekus šo radību unikālā dzīvotspēja nemaz neiepriecina.

Pat vienīgais faktors – **AUKSTUMS**, kas agrāk varēja aizkavēt tarakānu uzbrukumu, vairs nedarbojas. Lai gan tarakāniem tik siltums, īpaši uzņēmīgi indivīdi, piemēram, Lapzemes tarakāni, jau iekaro ziemeļu plašumus.

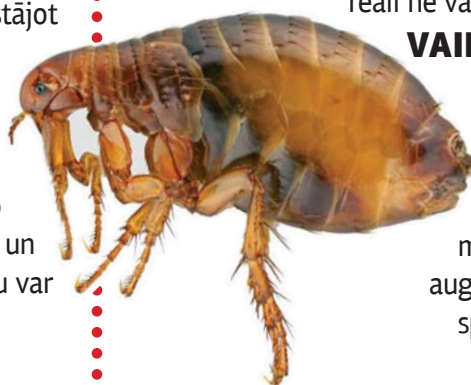
Tarakāni ir **VISĒDĀJI** (ēd visu, izņemot stiklu un metālu), tiem gana labi ir gan svaigi, gan bojāti produkti, tie var uzturēt sevi pat ar tik netradicionāliem produktiem kā pipari, tinte, āda.

Atsevišķos gadījumos Latvijā konstatēti arī Amerikas tarakāni, kas ieceļo līdz ar eksotiskajiem augļiem.

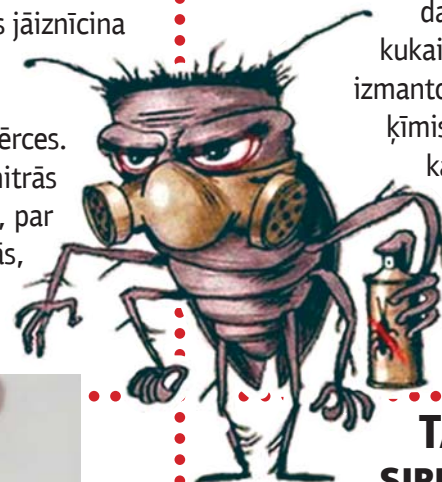

MŪSU MĀJĀS MĪT ARĪ DAUDZ CITU KUKAIŅU.

Ķirmis mēbelēs izgrauž līdz 2 mm diametra caurumus, atstājot pie tiem dzeltenu putekļu kaudzītes. Kodes saēd vilnas adījumus un citu apģērbu. Skudras it kā nenodara redzamu kaitējumu, bet to pārvietošanās garās virtenēs un ložņāšana pa traukiem jebkuru var novest izmisumā.

DEZINSEKCIJAS GAITĀ apsaimniekotāju nolīgto specializēto uzņēmumu darbiniekiem koplietošanas telpās jāiznīcina prusaki, blusas, odi, kamenes, mušas, skudras, lapsenes un ērces. Dezinfekciju veic ar mitrās apstrādes paņēmieni, par rezultātiem pārlicinās, izdarot kontroles apsekojumus.

Dezinsekcija (fr. *dés-*, kas nozīmē likvidēšanu, iznīcināšanu + lat. *insectum* 'kukaiņš') ir dažādu kaitīgu kukaiņu iznīcināšana, izmantojot speciālus ķīmiskos līdzekļus, karstu ūdeni un tvaiku vai bioloģiskus līdzekļus (mikrobus).

TARAKĀNA SIRDIJ IR 13

KAMBARI, cilvēkam tikai četri – divi kambari un divi priekškambari. Ja viens no tiem atsakās darboties, cilvēks mirst, turpretī tarakānam viens bojāts sirds kambaris tāds nieks vien ir. Kardioloģijas pasaulē briest sensācija – tiek konstruēta mākslīgā sirds, kuras darbības princips aizgūts no tarakāniem.

Bet pēdējā laikā veiktie pētījumi apliecinājuši, ka piedevām **VĒL TIE PĀRNĒSĀ TĀ DĒVĒTO „NOGURUMA VĪRUSU”**.

reāli ne vairāk par pāris mēnešiem. **PAZĪSTAMAS VAIRĀK NEKĀ 1500 BLUSU SUGAS, LATVIJĀ KONSTATĒTAS 39.**

Trīs no tām parazītē uz cilvēka – cilvēka blusa (*Pulex irritans*), kaķa blusa (*Ctenocephalides felis*) un suņa blusa (*C. Canis*). Parasti mājoklī blusas uzturas viena līdz pusotra metra augstumā no grīdas, galvenokārt tās mājo grīdas spraugās, zem paklājiem, mīkstajās mēbelēs un rotaļlietās.